

ซหยเขม

รวิ

มินาคม

๒๔๗๗

สำนักงาน

๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิศ

ถนนเฟื่องนคร พระนคร ไตรศัพัท ๙๕๔

หลวงสรรพสารกิจ บรรณาธิการ

ห้างหุ้นส่วนไทยเซหม เป็นเจ้าของ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเซหม หน้าวัดราชบพิศ ถนนเฟื่องนคร พระนคร

กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลาดเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือ ไม่เกินกว่าเดือนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ในพระราชอาณาจักรสยาม ครั้ง ๓ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครั้ง ๓.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครั้ง ๓.๕๐ บาท, ถ้ารับไทยเซหมรวมข่าว รายสัปดาห์ด้วย ก็รวมกัน ครั้ง ๔.๕๐ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครั้ง ๕.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครั้ง ๖ บาท.

การบอกรับ ไม่จำเป็นต้องตั้ง วิธี บอกรับตั้งแต่ระยะขึ้นรับ บอกรับตั้งแต่ระยะขึ้นรับก็ได้ โปรดแจ้งความจำนงค์สำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่ง แล้วแต่ความสะดวก พร้อมกับเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ต่างประเทศ โปรดส่งเงินทางธนาคาร สำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร ให้ไปรับเงินที่ร้าน พร้อมควายนาคหนังสือส่งขงท่านที่เคียวก็ได้.

ราคาเข็บบเล่ม— ปกหนังสือทั้งเล่มละ ๖ บาท. สันหนังสือเล่มละ ๖ บาท. ยหนังสือแบ่งเป็น ๒ เล่ม เงิน ๔ บาท, ยหนังสือแบ่งเป็น ๓ เล่ม เงิน ๕ บาท. หุ้มผ้าทั้งตัวหนังสือ ยหนังสือแบ่งเป็น ๒ เล่ม เงิน ๒ บาท ๕๐ สตางค์. ยหนังสือแบ่งเป็น ๓ เล่ม เงิน ๓ บาท.

อัตราค่าลงแจ้งความ ในแผ่นกระดาษหลังปกหน้า และ ปกหลัง พิมพ์ด้วยหมึกสี เข้มหนา ยี่สิบ ๖๐ บาท. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ สดออกอยู่ภายในปกหน้าและหลัง เข้มหนา ยี่สิบ ๕๐ บาท, ครั้งขึ้นหรือครั้งหน้า ๓๐ บาท.

นายทองทศ ไวทยานนท์ ผู้พิมพ์โฆษณา

พิมพ์วันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘

บัญชีเรื่อง

(ปีที่ ๑๑ เล่ม ๑๑ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗)

มาสนุสสรณ์	หน้าพิเศษ
ตำราโชคต่าง ๆ ของเก่า	„ ๗๖๑
อุปสรรค ร. นิยม	„ ๘๑๒
ธรรมานุสรณ์ อุบลวรรณ	„ ๘๒๒

มาสาธุสสรณ์

“ Mon âme au Dieu,

Mon bras au roi,

Mon coeur aux dames,

L'honneur à moi.”

๑ มโนมอบพระผู้
แขนมอบถวายทรงธรรม
ดวงใจมอบเมียขวัญ
เกียรติศักดิ์รักของข้า

เสวยสววรรค์
เทอดหล้า
และแม่
มอบไว้แก่ตัว ฯ

๑ “มโนมอบพระผู้

นักรบต้องรักษธรรม

ยามสู้ยุทธภูมิอัน

จิตตั้งจะมั่นคง

เสวยสววรรค์”

เที่ยงแท้

ประชิด

เสียดล้ำไปขาม

๑ เป็นชายเชื่อชาติเกล้า

“แขนมอบถวายทรงธรรม

รับใช้เพื่อบองกัน

เพื่อพระคงคู่ฟ้า

เพ็ญขวัญ

เทอดหล้า”

วรบาท พระเอย

ครอบเกล้าเราสราญ

๑ หักใจจระจากห้อง
รักษาราชและรักษารัชม
“ดวงใจมอบเมียขวัญ
คงเสน่ห้อยู่แม่

๑ รณรงค์ยังบุษย์แข็ง
จำจะต้องทำใจ
นักรบจึงควรไฟ
“เกียรติศักดิ์รักของข้า

หฤหรรษ์
เที่ยงแท้
และแม่”
อยู่ร้างกลางสนาม

ยิ่งภัย อันนอ
จากกล้า
เดือนสติ ตนเอง
มอบไว้แก้ตัว” ๑

จาก ภาพจิตของนักรบโบราณ ในหนังสือคู่สัดสมิต

พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตำราใช้คตต่าง ๆ

ตำราทำนายฝัน

๐ หนึ่ง ตำราทำนาย ฝันนักปราชญ์แต่งไว้ แต่ก่อนยังมีมาก ออกไปกว่านี้หลาย

ประการ

- ๑ ฝันว่าทอดแหตกเบ็ด จะทำการอันใดก็จะได้สำเร็จปรารถนา
- ๒ ฝันว่าสอนข้าตกก จะได้เงินทอง
- ๓ ฝันว่าอยู่ร่มไม้ใหญ่ จะไ้เย็นใหญ่กว่าท่าน
- ๔ ฝันว่าเห็นคนพอนว่า จะไ้อยู่เย็นสุขทุกเมื่อ
- ๕ ฝันว่าซื้อเสื้อ จะไ้ไปเมืองไกล
- ๖ ฝันว่าจับลูกเสือและจับลูกเนือ จะไ้ทั้งงาช้างเสียง
- ๗ ฝันว่าขึ้นช้าง ให้เขานำสามกระดอมรคที่หนทางจึงก็
- ๘ ฝันว่านอนหงายกลางน้ำ ๆ ถิ่นเข้าปาก จะไ้ลาภ
- ๙ ฝันว่าขีกระบือเทียมเกวียน พระยาจะให้ลาภอันนี้
- ๑๐ ฝันว่าขีกระบือชนกัน ท่านให้เขานำสามกระดอมรคแล้วจึงแก้
- ๑๑ ฝันว่านอนอยู่ในท่ามกลางดิน จะไ้เมื่อย
- ๑๒ ฝันว่าขาคานตาม ผู้ฝันจะสำเร็จความปรารถนา
- ๑๓ ฝันว่าท่านให้เสื้อผ้า จะมีลาภ
- ๑๔ ฝันว่าท่านทำโทษแก่ตน จะไ้กินเมือง
- ๑๕ ฝันว่าจึงกวักชวนเรือน จะไ้เย็นนี้
- ๑๖ ฝันว่าท่านพัวเรา จะไ้เย็นนายแก่ท่าน
- ๑๗ ฝันว่าทวีพิณสังสันทาย ไปเมืองไกลจะไ้ลาภอันนี้

ของเก่า

มีน

- ๑๘ ฝันว่าไต่เห็นและไต่ท้องอาศพ จะไต่ลากเงินทองเป็นอันมาก
- ๑๙ ฝันว่าสวดพระธรรมของพระเจ้า จะปราศจากอุบัตถ์ทั้งปวง
- ๒๐ ฝันว่าเชิญพระไปไว้ในอาราม จะไต่จักคนลูกเมียอันพึงใจ
- ๒๑ ฝันว่าขึ้นเรือนใหม่ จะไต่เป็นค
- ๒๒ ฝันว่าไต่สะพานกลอก ทำการสิ่งใดจะไต่สำเร็จความปรารถนา
- ๒๓ ฝันว่าฆ่าตัวเอง จะชนะแก่ข้าศึกศัตรูทั้งปวง
- ๒๔ ฝันว่าร้องไห้ จะไต่ลากอันพึงชม
- ๒๕ ฝันว่าขึ้นจอมปลวก จะไต่เป็นขุนนาง
- ๒๖ ฝันว่าช้างแทง ฝันจะคุ้มครอง
- ๒๗ ฝันว่ามีครุฑหายตาย จะไต่สำเร็จความปรารถนา
- ๒๘ ฝันว่าผู้เฒ่าผู้แก่ รุมมือขึ้นไปนอน จะไต่ลาก
- ๒๙ ฝันว่าคนตายในเรือน ลาภจะมาถึงเรือน
- ๓๐ ฝันว่าขึ้นต้นไม้ใหญ่ จะไต่ลากกันนัก ผู้หนึ่งจะไต่กินเมือง
- ๓๑ ฝันว่าขยับปลิงเกาะ จะไต่เมียอันพึงใจ
- ๓๒ ฝันว่าเขาฆ่าตายและกลับเป็นขึ้น จะมีทรัพย์มาก
- ๓๓ ฝันว่าพระเจ้าเรรจาก้วย เป็นมหามงคลอันประเสริฐ ผู้หนึ่งจะเจริญไปด้วยพรส

ประการ

- ๓๔ ฝันว่าไปทศิรพา เป็นไข้จะคลาย
- ๓๕ ฝันว่าสระเกล้าค่าน้ำ จะสันเคราะห์
- ๓๖ ฝันว่าเขาช้างมาเทียมเกวียน จะไต่ครุฑอาวารถและทอ
- ๓๗ ฝันว่าเห็นเสี้ย จะมีพระเทศะ
- ๓๘ ฝันว่าแต่งเครื่องขริโลกสุราเมรัย มีครุฑนำเอาลาภมาให้
- ๓๙ ฝันว่าขี่เกวียนเทียมมก้วยม้า ผู้ใหญ่จะให้ยศ
- ๔๐ ฝันว่าเดินเข้าสู่ต้นไม้ จะไต่ทั้ง

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราทำนายฝัน

- ๔๑ ฝันว่ามกและไวทอม จะไ้ขวิวารเป็นอันมาก
- ๔๒ ฝันว่าข้าวสารเต็มเรือน ญาติการะมาหา
- ๔๓ ฝันว่าตกศีรษะคนทั้งหลาย จะมีเศษชะนะศัตรู
- ๔๔ ฝันว่าคนตายเขาทามาไป จะมีลาภ
- ๔๕ ฝันว่านอนกลางคินกลางแล้ว ทำตกข้างหนึ่ง ศีรษะตกข้างหนึ่ง จะมีอาญา
แฉไปในที่ขัง
- ๔๖ ฝันว่าท่านเชือกเนื้อ จะไ้เป็นพระยา
- ๔๗ ฝันว่าไ้เสียผี จะไ้เป็นกั
- ๔๘ ฝันว่าเดินไปวัด จะไ้ลาภเงินทอง
- ๔๙ ฝันว่ากินยา จะหายโรค
- ๕๐ ฝันว่าคนแก่แล้วไว้ถูกอย่างเด็กอ่อน จะมีลาภ
- ๕๑ ฝันว่าตกโลหิตและบุพโพ จะไ้เงินทองของรัก
- ๕๒ ฝันว่าราหุกินจันทร์ยักยักคน จะไปทั่วโลก ๆ จะมีเศษชะกว่านทั้งปวง
- ๕๓ ฝันว่าหงขาวกขเนอปลา พิน้องจะเอาตามาให้
- ๕๔ ฝันว่ามีผู้อุ้มตนให้ขึ้นข้างม้าและคานหาม จะไ้ที่อุปถัมภ์ จะมียศ
- ๕๕ ฝันว่าท่านลูกคอคนไว้กับคอผู้อื่น จะไ้ภรรยาและยศศักดิ์
- ๕๖ ฝันว่าแท่น จะไ้ลาภ
- ๕๗ ฝันว่าไ้กองเพลิง จะไ้คนักปราชาญ
- ๕๘ ฝันว่าไปเรือนแขก เป็นความจะชนะ
- ๕๙ ฝันว่าแยกผลไม้สิ่งใด ๆ จะไ้เป็นกั
- ๖๐ ฝันว่าค้างความห้อยอยู่ในเรือน เทวดาจะรักษา
- ๖๑ ฝันว่าขอนไม้ล้อยมา จะไ้ลาภ
- ๖๒ ฝันว่ายิงธนูและนำไม้ นั้กสิ่งใดจะไ้กั้ปรารถนา
- ๖๓ ฝันว่าบุพทิศฝันในเวลาปฐมยาม ฝันกั้และร้าย แยกเกิดขึ้นจะรู้เหตุ ๆ

ของเก่า

၂၂

๑. แผนพัฒนาชนบท
แผนพัฒนาชนบท

แม่ณณในปางฉมยาม

ทำนายฝนจบเท่านั้น

ตำราสัตว์ตก

๑	สิทธิการียะระกล่าวทำนาย	คำวาทิปราย
๑	แก้ฝูงชนานรชน	
๑	ทวิระให้แก้ยุบล	วัยก็แห่งตน
๑	อันเกิกอุยคินานา	
๑	โกยนิยแห่งคำทิดา	แมงสาบแมงคา
๑	ขจรกแลระคางคาร	
๑	นกกะระอกพิลลยแมวกวรา	แมงบ้องสำทว
๑	สปีและหนุมรา	
๑	ระเชยระชาวากคา	หึ่งห้อยพรายตา
๑	ผลเสอและผลแมงมุม	
๑	แม็กกลองกลางชุมชน	อันทรายระคุมแก้คน
๑	อันนัยมิกลาย	
๑	แม็กถวนนคกกลางคาย	กลางชนทั้งหลาย
๑	พวกนระสันตญวงค์	
๑	แม้วาสักวอันคกลาง	ชีวิตเย็นปลง
๑	ชีวาทมทในกลางแปลง	

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราสัตว์ตม

๑ พวกหนึ่งทั้งนี้เข้าแห่ง	จักพลักพรายแพรง
กันไปประเทศนานา	๖
๑ ถ้านั่งคนเคี้ยวเอกรา	สัตว์คักลงมา
ตรงหน้าประจักษ์แจ้งการ	๖
๑ เทวจักช่วยอภิบาล	จักได้ศุขฉนาร
และลาภยศแลดีทำนา	๖
๑ ถ้าคนเขื่องซำโดยหมาย	จักทุกข์ทุมถา
อุบัติให้อัปร่า	๖
๑ ถ้าสัตว์คักลงเขื่องขวา	พ้นองจักมา
ประสพประสมปริก	๖
๑ ถ้าคนเขื่องหลังจักมี	ผู้ก่อการ
มาสอคมมาสื่อใส่ความ	๖
๑ ตกถูกคิระชะชาวม	ไทยท้าวจักปาม
จักขุนบำเหน็จยศคน	๖
๑ แม้นตกถูกหน้าพังชล	ถ้าชายเร่งชวน
ชวาทหาระไกรบรรยา	๖
๑ ถ้าหญิงจักไกรภักดา	คามในตำรา
ทำรบทำนกล่าวยรราย	๖
๑ ตกต้องมือซำโดยหมาย	วงศจักดา
ชวาทมัสถุแท่แท่งตรง	๖
๑ แม้นตกต้องมือชวาลง	ไกรลาภประสงค
สมบัตินองนองอนัน	๖
๑ แม้นตกถูกแขนขวาพลัน	จักไกรลาภสรรพ
ประเสริฐทุกสิ่งนานา	๖

ของเก่า

มีน

๑ ทกค้องแซนซ้ายตำรา เอาไทยมาทุ่มถึงคน	มีผู้พาชา	๗
๑ ทกถูกฉนซ้ายฟ้งยล จักไ้ประสพคักกา	แม่นหญิงนฤมล	๗
๑ แมซ้ายทกถูกแซนขวา อันงามประเสริฐโสภณ	จักไ้ภรรยา	๗
๑ ทกถูกฉนซ้ายฟ้งยล ประจักษ์คักกล่าวห่อนคลา	ลาภจักมากล	๗
๑ แมหญิงจักไ้ขุตำรา จักไ้ซึ่งคักโดยจง	แมไ้รู้คูลา	๗
๑ ถ้าทกถูกกายอย่าทะนง ระมิกะวังไ้ไ้	หยุดใจไ้การ	๗
๑ ทกค้องถูกกรรมมิกิ จักนำเอาไทยมาทา	ไ้ไ้เกรงสควิ	๗
๑ ถ้าทกถูกขาทซ้ายนา จักไ้ซึ่งของฟ้งใจ	มิกะร่วมชีวา	๗
๑ ทกค้องเก้าขวาเกรงภัย ไ้สัสมประสพโศกา	ทุกขไ้แล้วจักไป	๗
๑ ถ้าทกแล้วกลานขึ้นมา คิโรคมั้ทศกโดยจง	บนเห็นอศิรา	๗
๑ ผู้ใหญ่จักไ้ยศยง อันควรแก่คักกัสมญา	สยสายสุริวงค์	๗
๑ กลานขึ้นถึงข้างอาทมา อันทราวยก้วยพันของคณ	จักไ้ทุกขา	๗

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราสัตว์ตก

๑ คลานขึ้นดังโหล่เบองบน อันลากระไค้สยใจ	ชวาช้ายคุกกล	๗
๑ ขึ้นดังนากำทั้นไซ	ญากิวงค์อันไกล	๗
จักมาประสพผู้เรา	มิตรรักจักเอา	๗
๑ คลานขึ้นดังเอวลำเอา สิ่งซึ่งประสงค่นำมา	ไปทศบุรพา	๗
๑ ถ้าตกลงแล้วแล่นคลา แะโรจักถักของทน	จักไค้ทุกขั่น	๗
๑ แล่นไปอาคนเญ่พังชล เพราะมิกรศหายแห่งเรา	สรรพสิ่งรักเอา	๗
๑ แล้วยักไค้ลากเพราะเรา มาฝากถึงถิ่นฐานา	พ้น้องจักมา	๗
๑ แล่นไปยั้งจิมีทศา ถึงเข้าระทำโทษทัณฑ์	จักไค้ลาภวัน	๗
๑ แล่นไปหระกึ่งพลัน ทุกสิ่งประเสริฐสยสรรพ	ลาภกันองนัย	๗
๑ แล่นไปโดยทิศพายัพ ชเนกเนื่องนานา	จักไค้ลาภมา	๗
๑ แล่นไปอิสานทศา มากแล้วแะทวิจักร	มิคณันกถัยทอน	๗
๑ จากถิ่นที่อยู่เรือนอน แะทาบว่าลาภเมืองไกล	สัตว์ซึ่งกล่าวใน	๗
๑ แม้นยาคราไปหนโค ตำรายันเญ่ของสยมา		๗

ของเก่า

ใหม่

๑ แล่นขวางผ่านหน้าแค่ขวา
ข้ามก็มีก็อย่าไป

มาซ้ายอย่าคลา

๖

๑ ถ้าแล่นซ้ายมาขวาไป
พระแ่งราชประราภิกร

ก็มีฤทธิไกร

๖

๑ ทิ้งนำหน้าแล่นสถิก
ทำรับท่านกล่าววัก

ไปโดยอนุทิศ

๖

๑ สถิกการวิย รักกล่าว
โดยศาสตรก็มีวั

ทำรับเรื่องเฉลิมตรี

จึงรักทั้งและคนงาม

๖

๑ ข้างหน้าหน้าเร่งเร็วไป
จึงรักและคนงาม

ก็มีซ้ายอย่าไขว่

อยู่เบื้องหลังอย่าดีด

๖

๑ แม่ไปรักใคร่ทุกซ์
ใครบั้งซึ่งวา

ศัทรุพพะระอิฉา

นุสาสน์สอนจะโคกใจ

๖

๑ จึงรักงามเขื่องซ้าย
สยสรวปโก

ผู้ใดไปรักมีชัย

จะน้อมน้อมประนามมา

๖

๑ คนงามและจึงรัก
ผู้ใดใครดีด

มาจกงามอยู่เบื้องขวา

ผู้นั้นแก่จะทุกซ์ท

๖

๑ จึงรักและคนงาม
ผู้ใดไปจะเสียท

อยู่เบื้องบนอย่าเกินท

ระชาคชอด้วยคนพาล

๖

๑ จึงรักใดขันนท
รักเรื่องไซโยชาญ

ระคำเนนทราชสถาน

สถิกศรีสวัสดิ์

๖

ตำรากระหมื่น

๑ สติธการีย จักกล่าวคัมภีร์ ประสาธประสิทธิสรค์ญาณ	แห่งองค์พระสุลั	๗
๑ แจ้งกลกระหมื่นบรรหาร ประกอยไว้แก่นรชน	ในชั้นประการ	๗
๑ ถ้ากระหมื่นหุซัยฟิงยล มาแจ้งประกัยไนใ	ข่าวร้ายจักกล	๗
๑ ถ้ากระหมื่นหุซวามิซัย แก้ตัวอันกัศุณณ	แม้รู้อันใด	๗
๑ ถ้ากระหมื่นสัปากเบองชน อันกัมากินฟิงไ	จักไกร์สมณ	๗
๑ ถ้ากระหมื่นสัปากกลสงไข โลทียังเกิดมิกิ	ว่าหลานเหลนใน	๗
๑ ถ้ากระหมื่นชาชวากัมมิ ประกายไค้เชญใจ	ทุกซ์แทยกายิ	๗
๑ ถ้ากระหมื่นใจอู๋ไหว ๆ มาลักจักทำโทษทั	จักเกิดโจรภัย	๗
๑ ถ้ากระหมื่นแซนซัยฟิงกลัว จักพันมาพะกายา	โทษทุกซ์ภัยพิว	๗
๑ แม้นว่ากระหมื่นแซนชวา จักรักจักชุชุน	ท่านผู้ อิศวา	๗
๑ ถ้ากระหมื่นไศลชวาเหมือนกล สัคามาอากนารายณ์	กุณนาณณมณ	๗

ของเก่า

มีน

๑. ถักกระเห่นนาสาทำนาย
กำสรทระทกโสกา

จักทุกข่มุ่กาย

๓

๑. สติธิดาวิย จักถั่วดำรำรา
และร้องระเริงอดวล

มุสึกะพาลา

๓

๑. กลางวันกลางคืนเย็นกล
ผู้ไ้กระบอกร้ายัก

ในสถานคำยล

๓

๑. เริงพวงกลเสี้ยงกระถิ
ถั่วร้องเสี้ยงรอก ๆ คง

ทายตามคัมภีร์

๓

๑. จะไ้กลาภแก่เกียงทรง
เจ้าของอันสิ่งสยใจ

ชอยจิกตึประสงค์

๓

๑. หนึ่งร้องจิก ๆ เรือนโก
หนึ่งร้องจิก ๆ มิก็

ไ้ไ้เกรงความภย

๓

๑. อันทรายแก่เราจักมี
หนึ่งร้องจิก ๆ เล่นา

ระมิกอินทรีย์

๓

๑. จะไ้ไ้อาหารภญชา
หนึ่งร้องเสี้ยงสูก ๆ พง

มิงยักตรัมธิดา

๓

๑. ท่านจักถั่วโทษภายหลัง
เขียก ๆ ไ้ไ้เกรงความพาล

หนึ่งร้องเสี้ยงกิง

๓

๑. ชั้ไ้ใหญ่ขำหยก้อย่าหาญ
ตามที่คำรามามิ

ทำนายนามสสถาน

๓

๑. หนึ่งจักถั่วแ่งคัมภี
อันนิกขังฝาฟอยฟาย

หม่มุ่ทนกระถิ

๓

๑ จงครอกกับขรรษา คามทณขบคารา	เหมือนรูปไถทาย	๖
๑ แม่นกกับเ็นรูปสัญญา กระทั้งท่านให้ท่านาย	เหมือนกบโอรุา	๖
๑ ว่าลากรักไ้เหมือนทนาย และแม่นกกับเ็นคก	หนึ่งกับรอกกลาย	๖
๑ ะไ้ลากรักไ้สลาผล หนึ่งกับเ็นกระทงนา	รัชฎา กาญจน	๖
๑ หนึ่งเ็นเพชานสัญญา แล้วจึงจะอยู่สำราญ	ท่านให้บูชา	๖
๑ หนึ่งกับเ็นรูปพระนาง เมียมิ่งและขรรษา	จะได้มีกรรมมา	๖
๑ หนึ่งกับเ็นรูปเจ้าไป เป็นสุขอยู่กัน	จะอยู่ไ้	๖
๑ หนึ่งกับเ็นคันพฤษ	อันไ้ใหญ่รัก	๖
ลาภมาสั่งให้	จะอยู่สุขหลง	๖
๑ หนึ่งกับเ็นคอกขรรษา แก่ล้วนเกษมเ็นใจ	ขลพิศแม่นใจ	๖
๑ หนึ่งกับรอกกลายแปลงไป กึ่งแมงมมคินักหนา	แม่นไพรรักมา	๖
๑ หนึ่งกับเ็นรอยสุนัข ไ้ไปเ็นขุนนางครอง	จะเ็นยศยง	๖
๑ ถ้าเ็นขุนนางอยู่ ขึ้นไปจนครองนควา		๖

ของเก่า

เงิน

๑ หิ้งกนกขลุ่ยลัญญา
และตัวกรวยเมฆอมรณ

หม้อนรปูชณา

๗

๑ หิ้งกนกเมฆกังจันทร
ทำนไหญ่ช้างงัก

ออกใหม่เสกักร

๗

๑ หิ้งกนกเขนรปูชนศรี
ทุกสรรพสิ่งเสร็จไป

ระทำสีทอิ

๗

๑ หิ้งกนกเขนรปูสังขไชย
กัถวันทุกสรรพสิ่งการ

ระทำโกโค

๗

๑ หิ้งกนกพิศเล้งแลญาน
ปราสาทพระมนเทียรวัง

เขนรปูราฐาน

๗

๑ ระไค้เงินทองโคยทวง
มิกามารกรักววย

กัถมมชีวัง

๗

๑ กัถหลังของรักเสี่ยหาย
กัถหน้าจะเสี่ยอาตมา

ตรงคำวาทาย

๗

๑ กัถมอระเสี่ยวงศา
ระมอกรม้วยชีพบรรลย

พงศัพทชู้ นันนา

๗

๑ หิ้งกนกเจ้าและท้าวไกร
ระสนชงชีวามรณ

เมี่ยมิครพิศมัย

๗

๑ หิ้งกนกวนทวารกร
ไปไค้กษัตริย์สุริยวงศ์

ไซคชัวชัยทอง

๗

๑ ถ้ากัถวนจันทรแรงตรง
ระไค้แก่พัน้องคน

ชัวชัยไปคง

๗

๑ แม่นกัถกุมวาร์พิงบล
ไปไค้พ่อแม่โคยหมาย

สุชทุกข์เหตผล

๗

พ. ศ. ๒๔๗๗

ลางส์ตัวต่าง ๆ

๑ พุทธาท่านกล่าวบรรยาย ไปให้แก่บุตรภรรยา	ร้อยทั้งหลาย	๗
๑ ถ้าวินราชครูสภา ว่าให้แก่ครูอาจารย์	ร้อยทั้งห้า	๗
๑ ถ้าวินศุภรกล่าวบรรยาย ว่าให้แก่สิ่งของตน	ท่านแจ้งอาการ	๗
๑ ถ้าวินโสฬสพินิต ว่าให้แก่กวีคนหมาย	ร้อยทั้งเศษ	๗

๑ สัทธิกาวี ท่านกล่าวทำนาย ข้อกในท้องเรือนคน	กลดแมงมุมทาย	๗
๑ จะเกิดภัยพิบัติอัน หนึ่งข้าระหันของหาย	พลักกันระเหเรณ	๗
๑ แล้วจักได้คนทำนาย ข้อกอยู่ในทันตน	หนึ่งแมงมุมหมาย	๗
๑ ทายว่าจะมอกม้วยมรณ และยากจะเข้ให้ยนิศาถ	ยม้วยทุกขัทร	๗
๑ หนึ่งครอยฝาเรือน จะยากจะเข้กายา	มที่ไปสถาน	๗
๑ หนึ่งคางฝาบรรพา จนถึงหวนอนกัก	แล้วเข้นมา	๗
๑ หนึ่งขี้ไครเทค มาทำให้เราโกรธา	จะมีกาล	๗

ของเก่า

မှ

© หงตแห่งเบองศา

๔ ๙ •
 ขจจมตำรา

ว่ามีผู้ใส่โทษตาย

二

๕๒ ๔๔
๐ ทงชาอะหมเมยหาย

๒๒๒๒๒๒๒๒

๕.
แมงมุมและต้นตำรา

二

นางสัตว์ต่าง ๆ จบเท่านั้น

อุบาทว์ควรเว้น

หนึ่งจวนอุบายทวเฒ่าทั้งเก้าสิ่ง หนึ่งมึงสัวเมียสองอย่างองศา ทาสสามสุนัข
วิชาห้า อักขระเจ็ดคนมดดินมี สุนัขเจ็ดแปดมาเคาะเข้า แค่วันเหล่านี้แรงร้ายแรง
หน้าย่น จรดอยดกยศักกชกขบขัย เสนวาคึงกถาว์เรื่องราวมา

๒๘๖ ข
สัตว์จับเรือน

หนึ่ง แร้งและงูหมื่นแตก นกยางแดงบินวนเวียนเคหา อีกปลอดผิงรุ่งกินซึ่งขาวรา
พวกหมูทำเหล่านั่งเวียนโคจร ระบายก็ค้องห้ามไปคามทิดี ท่านกล่าวก็พิงกระแสน้ำ
สงสัย เมื่อขบู่ว่าจะสูญซึ่งโอโค โทษฐานไรโหม่นลวักก็เขยฟ ถ้าบิณฑิศาคนย
ท่านทำนาย ว่าเพลิงร้ายลามไหม้ที่เสลียง ถ้าบิณฑิศาคนยจะอาเกียรณ เกิดพายุ
เมื่อยเมื่อยพเจียนชีพปลง ถ้าเมี้ยนจับประทุษทิศหรีด ไกรร้ายระยาศักดิ์ประสงก ถ้าบิ
เมื่องประจิมระยออกทรง ว่านวิชัยพองให้ลาภา ถ้าบิณฑิศาคนยและพายุพิ จะไถ้ทวี
สมัยทักวงดา ขยอสนเหลือกเร่งปลิดา อิศราจะป็นาเห็นจน

ตำราไชคต่าง ๆ

๑ อัยภูสริเบศมั่ง	จันทร์
ภูมเมศเกาโคยมี่	กล้าวไ้
พอสองสัครุสั	ศักรัสนั
เสารัชามฤคัยไ้	ไชคถันศุภมถ ๖
๑ ววิสิเบศกัทำ	ศคินทร
สิบสัภมพอน	ทศกัวย
ครเกาอิกศกวิน	สิบเอ็ก
เสารัสสทธิไชคมัย	ขอกไ้เป็นเนลิม ๖
๑ สิบสทวาทศทั	สุริบจันทร์
ภูมเมศสิบสามสรว	เลศถัน
พอสัเกกัชน	ศักรัสิบ
เสารัสสทธิไชคถัน	เทียงแท้มทวน ๖
๑ ทนงทนงพวงวนสั	จันเทา
ทำหัศักรัสามเสา	เกศกัวย
ภูมมะพอนาว	ทางไทย
ประคินทกัทินมัย	ไทยนัถัสาธารณ ๖
๑ เสารัชัฏศกพอทำ	ครวน
ทกทสองสองสรว	ชีวชา
สุริเบศกัถัณฐั	ถอยฤคัย
ทริชกภูมสิบทำ	ทำนวันสรวพการ ๖

ของเก่า

มีน

๑ สรียาทวาทคทั้ง

ภุมเมศพรสารสรรพ
ครุชฎีจักเป็นอัน
ศุกรทกเสารเนาแก้ว

๑ อัฐิเสารเนาศุกรชน

พฤษภสยคัทธก่าฉน
จันทรสยเชกแจกณ
อาทิกยสองค่าข้า

๑ ทวีจันทรสรรพลธิธเกา

พฤษภอัฐิสรียเณทร์
พฤษภสยคัทธก่าฉน
เสารห้าสทาพรพัน

๑ สยเชกสรียาเกา

พฤษภคัสยสภ
จันทรห้าสเสารช
วันศุกรสยเชกถวัน

๑ ศุกรสยเสารสยห้า

สยสรียาฉน
พฤษภสยสองจันทร
ภุมเมศสยสามไสร

๑ อาทิกยไกรนุ่งผ้า

คคิเป็นเสนหัพะ
อังการทกชยะปะ
พฤษภมศุกรผู้

สยเชกจันทร

โทยม้วย

หินโทย

กษณยมชน

๖

แรมวัน

พฤษภ

ภุมเมศ

ยอกเมืองพระภาพ

๖

ภุมเมณ

เลศฉน

ศุกรค่า หนึ่งนา

โซคใช้ไคเสมอ

๖

วันคร

เมศถวัน

สยเชก

ผ่องแผ้วภัยพาล

๖

มหาวิน

โซคใช้

ครเจก

โซคชนอันมกกล

๖

พฤษภ มะรณ

พฤษภ

ปนโทย

นุ่งผ้าพฤษภ

๖

๑ พุทธสยกระนึ่งผ้า
วันศุกร์ทศวรรษสมยัต
วันเสาร์ตำรากัท
ใครนึ่งห่มจะม้วย

๒ ปลุกเรือนวันวิวัช
จันทร์สวัสดิ์ภุมมาน
พุดครุอยู่ไสสานต์
ฉวีวันเสาร์สรวง

๓ ราศีมนุญทั้ง
สุริยเนาชีวหา
จันทร์ในว่ผากภุมนา
ครุอยู่กาง ศุกรทอง
๔ ข่ายพักตร์ฉะเพาะทิศต้อง
สุริยสุบรพาบรพ
ศศิขจิมณ
ฉวีวันอังคารให้

๕ วันพองพักตร์ข้ายให้
พุทธสยภุกรรม
ศุกรอาณนัยศวี
เสาร์ข้ายพหัพแล้ว

๖ ใครระกัทเกิดให้
อาทิตย์มีชนมาน
ศศิระสำราญ
ฉวีวันอังคารให้

พลสวัสดิ์
มากก้วย
เก็กขา
มอกให้ระไวระวั

ว่าคาญ
มกร้าง
ศุกรสัท จินะ
โคกเคราโทรมสลาย

ตำรา วันพ่อ
ต่างห้อง
สีกพอ โขยู่แซ
ท่งแข็งของเสาร์

คามวัน คินช
ขอกไว้
พักตร์สุ เทอญพอ
ข้ายฉัทภณณ

หรง
ลาภแล้ว
ไสสภ
ผ่องพันภยพาล

พิหารณ
มากไชรั
วังโรค
เกษล้าลือชา

ของเก่า

มีน

๑ ทักมวันพุธแล้ว
พุดตัยกเทพการักษ
วันศุกร์จะมีพักตร์
เสารโถกมมงคลช้อง

๑ ทักเลี่ยนวันวิไท
ศศิระฟิงมี
อังกการะเสัยศิริ
โคยแบยบราดเมของ

๑ ทักเลี่ยนวันพุธพัน
พุดตัยกทกขะมา
วันศุกร์จะมีอา
เสารจะมีภยช้อง

๑ นามันจันทรกระแระแย้ง
ไกรระเวียนยารุง
อาทิกข้อย่าควรรณะก
จันทรระล่องพักตร์แล้ว

๑ พุดตัยกสวัสค์ลา
ทาเคระของสคนอโต
ศุกรโฆธเอมโอ
เสารประสิททิกัน

๑ จะอวยของท่านให้
โคยแบยบราดจัก
อาทิกข้อย่าอวยสัค
จันทรข้อย่าอวยเรือให้

อปลักยณ นาพ้อ
ปลักยง
สามารด
แซผู้สรวเสริญ

๓

สวัสค์
ลาภเลื่อง
ทรพยเสอม
บอกแจ้งจงจำ

๓

ภยฆา สุกพ้อ
ถุกต้อย
ทาวอ้ม เอมแซ
เจือใจค่านึง

๓

ปนปรง
รูปแล้ว
โถมเลื่อม ทรวมแซ
ชอยน้ำโคคน

๓

ไซโย
ภากษพน
ชาวส
เกชลาโลโถม

๓

สุขสวัสค์
จกไว้
สองสี่ เท้าแซ
หากแพภัยคว

๓

๑ อังคารอย่าให้เหล็ก
พวยอย่าอ่านวอยบุญ
พวยห้อยก็อย่าอวยทุน
เสาร้ศุกรเงินคนคาน

๑ ผัวใครระด่ายข้า
ทามโลกเลลขะวัง
ฮากิตยจะมีศฤง
จันทร์คงเกิดไข

๑ อังคารระด่ายชัย
พวยสมยกันฮงนคัย
พวยห้อยก็จะมีวิท
ศุกรหน่ายเราเสาร้ลา

๑ อัฐิกิศาห้ามทัก
โทยเลศคังพนา
ฮยาแปรซังมุขา
สุริเยศทักมณเฒ

๑ ศศิพวยพิห้าม
ภุมประมิทศสัง
ทริกพิพอร์วัง
พวยห้อยก็ฮิฮานไชร์

๑ ฮากเนยวันศุกรักลา
โสรทศศุกร
รงจำซังนส
โทยก่งทศทห้าม

ลยคน เสือพ่อ
พวย
ทวยคาง คางแซ
ฮยาฮังฮวยใคร ๓

ฮายหญิง
จักไว
การมาก
เจ๊นกันควรวิล ๓

คักคัก คนพ่อ
คังนำ
ฮายัง ขงแซ
เลศก้วยสวลัก ๓

ฮิปรา
ด้องแท้
คากล่าว
ทามห้ามรงจำ ๓

โทยหวัง
เกศไว
หลักพิศกร นาพ่อ
ทศห้ามฮยาาร ๓

ฮยาาร
เร่งคร้าม
สารสัง
สวลักโทยก่น ๓

ของเก่า

มีน

๑ มฤคยูประจําทิศห้าม
รวีประจิมมา
ศศิธาคเนย์ปรา
วารังการเข้า

๑ วันพุธสถิกเขื่อง
วันพฤหัสบดีขยาลิน
หรรทิกคามิน
วันศุกร์พ่ายพัน

๑ ขรพาโสรัห้าม
อิกอิสานทศเคน
จักพิชิตพญเอญ
งมนสิการไว้

๑ ปฐมเมษาทิกย์ไค
จันทร์พฤษภสวสดี
พระพุทศัยก
กันย์พชรกลั่นแกสว

๑ กุศลสารสถิกแท้
พฤศจิกายนหรร
ภมอຍံมิงกร
มันศุกรทณ

จันทร์เมษโสภากย์พรอัม
พฤศศัยกมิถุนปรา
สิงห์พอสถิตรา
เสารสถิกกันย์ไซร์

ขยakra
ชย้าเท้า
กฏอຍ
สถิกเขื่องอูกร ๖

ทกษิน
ลาศล
พกักร์สถิก
ทิกห้ามขยakra ๖

คําเนิน
บ่อไค
อัยลากร
เยียงพรอัมสถาผล ๖

ราศิ อูเอย
ผ่องแผ้ว
กรกฏ ยิงแษ
สถิกแท้ราศิ ๖

ถาวร
เช่นชี
โกยเลศ
อูแท้ทั้งมวล ๖

อูหา วิลาศอຍ
กฏไว้
คิเลศ
ก่งนสถาผล ๖

๑ ราชคฤชชกนัง

อังการอนมี
กุมภาศกร สวัสดิ์
อาทิกย มินสรุเข้า

๒ งามเมษศุกรพฤษภกัวย

พฤษภกัวย
กรกฏกัวย
สิงห์อาทิกยพฤษภกัวย

๓ ฤทธศุกร งามพฤษภกัวย

พฤษภกัวย
ทนมังกรเสาร
กุมภาศกร มินสรุเข้า

๔ อาทิกยพฤษภกัวย

จินทรบุรพา
อังการอนมี
พฤษภกัวย

๕ ทักษิณพฤษภกัวย

ศุภประจิมศุภ
เสารอาทิกยพฤษ
สรพฤษภกัวย

๖ อาทิกยทกตอคง

จินทรบุรพา
อังการอนมี
เสารสีกาหนดให้

ราช

กฤษ

กรกฏ

เยษพรอมอุทา

๗

กรกฏ

สติก

เยษพรอมอุทา

๘

เยษพรอมอุทา

สติก

เยษพรอมอุทา

เยษพรอมอุทา

เยษพรอมอุทา

๙

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

๑๐

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

อังก

๑๑

๑ พุทธศักราช

อัครินทร์สืบสอง
ศุกรียสืบเอศวร
เทวนพเคราะห์

๑ อากัณเฑาะ

จันทร์สายสมร
อัครินทร์สืบสอง
พุทธศักราช

๑ เสาร์เสื่อ พุทธศักราช

ราหูโสมกหยาม
ศุกรีนาคแปรนาม
พระเอกมัจฉกร

๑ อากัณเฑาะ

จันทร์ทรงอศิ
อัครินทร์สืบสอง
เสาร์พิกษมัจฉกร

๑ พระพุทธศักราช

ราหูบรรณาธิ
ศุกรินทร์ศุกรราช
พระเอกมัจฉกร

๑ บัณฑิต

ฉลุพฤษภกร
ชานพิกษมัจฉกร
เสาร์สรวัด

สืบสอง
กษ

พระเกษ
ท่านเลียงรักษา

ไกรสร
ชัยเชอ

ชัยรูป
กษให้เป็นองค์

ศุกรพราหมณ์
หยายข้า

อินทร์ชัย
กษให้เป็นองค์

เป็นพา ทนแ

ผ่องแผ้ว
พุทธศักราช

โลกครวณามกร

เป็นอาสน์
ร้อนพา

โสมแผ่น
โสมรู้อยู่อาหาญ

เป็นมุล
บรุษเฝ้า
หญิงช
นชเลียงรักษา

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราโชคต่าง ๆ

๑ มะโรง นาคเทพเจ้า
 ๔ มะเส็งสี่ป่า
 มะเมือคั่ว
 ๔ มะแมชชีร์

๑ วอถวานร ยักษ์ผู้
 ระกาถูกขี้เห็บเหียง
 รอสุนัขมึงเมีย
 กุณสุกรเร่งรู้

๑ สวีเขตบุรยาครเขื่อง
 ไกรสู่นางค์
 นาคะวิดิทาง
 อธิปาววิดิชร้อน

๑ ไกรร้อนร้อนน้ำ
 นาคสุมวสันต์
 อธิปาวเมือเหม็นค
 สามฤๅษณ์

๑ นาคาคิษณราชฟ้า
 นกเสกนกยางขาว
 แมลงมาจิบราว
 กิณะรายนนครัง

๑ เมืองบุรพพรพยจกสน
 อากเนย์เพลิงมลาย
 ทักษิณทวัชระดาบ
 ทรภิกทินันไชร์

รักษา
 บรูษไค
 นางเทพ
 เทพเจ้าอัปสร ๓

อยู่เคียง
 ยักษ์ผู้
 นางยักษ์
 นุช้องนางประจำ ๓

ไกรยางค์
 ร้อนร้อน
 สกส ชมแซ
 ลัวฟ้าหน้าหนาว ๓

คิมหันต์
 เทียงแท้
 ดิงนา หนาวนา
 ขเว็นธรรพคา ๓

เกือนดาว
 ปลวกลึง
 ทิศทิศ ไทนา
 กังเพยงเสมอกัน ๓

ฉิบหาย
 เล้าไหม้
 วายชีพ
 ผิกควัยส่งโร ๓

ของเก่า

มีน

๑ ยี่จิมะไค์ถาล้า
พายัพสุขสวัสดิ์
อุกร เทียรักม
อิสานทิกันไซร์

นารี
รักไค์
มาลาก
ท่านท้าวชญา

๗

ตำราตุ๊กแกร้อง

พระนิพนธ์ กรมสมเด็จพระปวเรศวริยาลงกรณ์

๑ หกไหล จันทน์
เมืองนอกเขาเล่ามา
แสนกนิมิตกพรธนา
กัซกัถาหนกซ

๑ ตุ๊กแกร้องครวญ
คนอยู่ณภายใน
ทุกซทภัยคณแคใจ
เสียทรพยหลยหนสื่อน

๑ ตุ๊กแกร้องหกครั้ง
คนอยู่ระพรากสถาน
คนโรงทรพยักตุงฆาร
เหลือแต่คนเดียงดี

๑ ตุ๊กแกร้องเจ็ดครั้ง
ทนต์พยในเรือนมี
ฝูงชนห่อนยาบิ
เป็นสุขแสงหาไค์

คำวา
กิงน
คุณโทษ
เหตุกัวยักแก
เรือนใด

จักรอัน
ครอมเซวรา
โทษแท้จำดัง

กัษประสาน
เพราะท

เขาแย่ง หมกเฮย
หลยทงดินไป

กิงกั
ทยิบไซ้

คทมัน ทวงนา
ไมคองอิมเขา

๗

๗

๗

๗

๑ ตักแกนมิกต๋อง
สมัยที่ทวีศัฏฐการ
เหลือกินเกียประยการ
เย็นสัหาเมือไค

๑ เก้ากัอุโฆะรัง
กังเพราะไม่แหยเหียว
เจ้สัวใหญ่โตเหียว
ยคี่มากคักกัสังลัวน

๑ ผีรังห้อย่นกว่าห้า
อุยทัวโพบัย
ทุกขโคกโรครายใน
กายพิยคัชคัชอง

๑ กรัชคกรัชคัณน
เฮาแคะเสียงเล็กละลา
ตักแกโศกโศกเลลา
ทอนเสนาะเพราะคอง

๑ อ้อค้ออคขวางคัณน
เฮาแคะรังคังคัง
คัคัณนยแคะคัง
เย็นคักแกขัวไริ

๑ แก้กัเฮาแหยรัง
อัยันยละสมค้อ
เฮาแคะคักกัพอ
หลอนลัยยเสียงเคว้า

แปควาร
มากไริ
พาณิชา กรรมนา
ไม้คองหอยบีม ๗

คราวเคียว
ครวยฉวน
ไกรทอน เสมอนา
เล็คไต้ญเฮา ๗

จัญไร
จักคอง
มุลมาก
แทยคองชอทาน ๗

มิเฮา
กักกอง
เสียงแหบ เกรือนา
ถุกฉวนคังประสังค ๗

ทอนประสังค
จิงไค
คอนแรก นัมนา
ไม้คองกัณาน ๗

ในคช
คิคเจ้า
สมคัพท
ชัวรายอปริย ๗

ของเก่า

มีน

๑ หนึ่งสอง^๑ สองหนึ่งแท้^๒
ตำ^๓บ^๔เร^๕อง^๖คึก^๗แก^๘
เจ้า^๙ของ^{๑๐}ซอ^{๑๑}เก^{๑๒}ม^{๑๓}แล^{๑๔}
กาย^{๑๕}จิต^{๑๖}คึก^{๑๗}จะ^{๑๘}ม^{๑๙}ัน^{๒๐}กัน

๑ มาย^๒ว^๓ช^๔พ^๕ก^๖เล่า^๗ให้^๘
กาล^๙ด^{๑๐}่วง^{๑๑}มา^{๑๒}ภ^{๑๓}า^{๑๔}ย^{๑๕}ห^{๑๖}ล^{๑๗}ง^{๑๘}
ม^{๑๙}ะ^{๒๐}แม^{๒๑}ซ^{๒๒}ึง^{๒๓}เท^{๒๔}ม^{๒๕}อ^{๒๖}น^{๒๗}ค^{๒๘}ร^{๒๙}ว^{๓๐}
เอ^{๓๑}ก^{๓๒}ท^{๓๓}ว^{๓๔}ค^{๓๕}ิ^{๓๖}ก^{๓๗}ว^{๓๘}ไ^{๓๙}ว^{๔๐}

๔
บ^๑ม^๒ะ^๓แม^๔
เก^๕ิ^๖ก^๗ช^๘น^๙
จ^{๑๐}ิน^{๑๑}ท^{๑๒}ก^{๑๓} ไ^{๑๔}ล^{๑๕}ด^{๑๖}นา^{๑๗}
อ^{๑๘}ย^{๑๙}ู่^{๒๐}บ^{๒๑}้าน^{๒๒}สำ^{๒๓}เพ^{๒๔}ง^{๒๕} ๓
เร^{๒๖}า^{๒๗}ฟ^{๒๘}ง^{๒๙}
แ^{๓๐}ก^{๓๑}ง^{๓๒}ไ^{๓๓}ว^{๓๔}
เก^{๓๕}ิม^{๓๖}ก^{๓๗}่อน^{๓๘} น^{๓๙}ั้น^{๔๐}นา^{๔๑}
ค^{๔๒}ึก^{๔๓}ไ^{๔๔}ท^{๔๕}ย^{๔๖}เ^{๔๗}เช^{๔๘}น^{๔๙} ๓

ตำราสุนัข

๑ ะ^๑ก^๒ด^๓่า^๔ว^๕สุนัข^๖ชา^๗
สุนัข^๘ไ^๙ก^{๑๐}ช^{๑๑}น^{๑๒}เ^{๑๓}็น^{๑๔}มัน^{๑๕}

๑ ผู้^๑ไ^๒ก^๓ไ^๔ไ^๕เล^๖ย^๗ง^๘ไ^๙
ส^{๑๐}ึง^{๑๑}ส^{๑๒}ิน^{๑๓}มา^{๑๔}พ^{๑๕}ัน^{๑๖}พ^{๑๗}ัว^{๑๘}

๑ สุน^๑ัข^๒ไ^๓ก^๔อ^๕ัน^๖ท^๗ัว^๘ข^๙าว^{๑๐}
เล^{๑๑}ย^{๑๒}ง^{๑๓}ไ^{๑๔}ว^{๑๕}เ^{๑๖}็น^{๑๗}เ^{๑๘}ร^{๑๙}ว^{๒๐}ย^{๒๑}ู^{๒๒}

๑ สุน^๑ัข^๒ไ^๓ก^๔แล^๕ท^๖าง^๗ค^๘อก^๙
ก^{๑๐}ัน^{๑๑}ก^{๑๒}ย^{๑๓}อ^{๑๔}ม^{๑๕}มี^{๑๖}พ^{๑๗}ร^{๑๘}ร^{๑๙}ณ^{๒๐}

๑ สุน^๑ัข^๒ไ^๓ก^๔มี^๕ส^๖เ^๗ล^๘ย^๙ง^{๑๐}
เล^{๑๑}ย^{๑๒}ง^{๑๓}ไ^{๑๔}ว^{๑๕}จ^{๑๖}ก^{๑๗}ไ^{๑๘}ก^{๑๙}ไ^{๒๐}ก^{๒๑}

๑ สุน^๑ัข^๒ไ^๓ก^๔อ^๕ัน^๖ย^๗่า^๘ก^๙ข^{๑๐}าว^{๑๑}
ข^{๑๒}น^{๑๓}น^{๑๔}ง^{๑๕}า^{๑๖}ม^{๑๗}ล^{๑๘}ำ^{๑๙}ย^{๒๐}อ^{๒๑}ง

๑ สุน^๑ัข^๒ไ^๓ก^๔อ^๕ัน^๖ไ^๗ส^๘เ^๙ย^{๑๐}ง^{๑๑}
เล^{๑๒}ย^{๑๓}ง^{๑๔}ไ^{๑๕}ว^{๑๖}บ^{๑๗}้อ^{๑๘}า^{๑๙}ร^{๒๐}ร^{๒๑}ม^{๒๒}

ใน^๑ตำ^๒รา^๓ท^๔่าน^๕ผ^๖ก^๗พ^๘ัน^๙
แ^{๑๐}ส^{๑๑}ง^{๑๒}เ^{๑๓}ล^{๑๔}อ^{๑๕}ม^{๑๖}ค^{๑๗}ณ^{๑๘}ท^{๑๙}ว^{๒๐}ท^{๒๑}ง^{๒๒}ท^{๒๓}ัว^{๒๔} ๓

ม^๑ั้^๒น^๓า^๔น^๕ไ^๖ย^๗มี^๘ค^๙ณ^{๑๐}ก^{๑๑}ล^{๑๒}ว^{๑๓}
จ^{๑๔}ัก^{๑๕}ไ^{๑๖}เ^{๑๗}็น^{๑๘}ซ^{๑๙}ึง^{๒๐}เ^{๒๑}ร^{๒๒}ว^{๒๓}ย^{๒๔}ู^{๒๕} ๓

ท^๑ง^๒ส^๓เ^๔ท^๕า^๖ค^๗ำ^๘ม^๙ค^{๑๐}ี^{๑๑}
เ^{๑๒}ิน^{๑๓}ท^{๑๔}อ^{๑๕}ง^{๑๖}มี^{๑๗}มา^{๑๘}ก^{๑๙}ร^{๒๐}า^{๒๑}ม^{๒๒}ค^{๒๓}ว^{๒๔}ัน^{๒๕} ๓

เ^๑ล^๒ย^๓ข^๔าว^๕ส^๖ัน^๗เ^๘ท^๙า^{๑๐}ท^{๑๑}ก^{๑๒}อ^{๑๓}ัน^{๑๔}
ไ^{๑๕}ก^{๑๖}ร^{๑๗}เ^{๑๘}ล^{๑๙}ย^{๒๐}ง^{๒๑}ไ^{๒๒}ว^{๒๓}จ^{๒๔}ัก^{๒๕}ไ^{๒๖}ก^{๒๗}ไ^{๒๘}ก^{๒๙}ไ^{๓๐}ก^{๓๑}ไ^{๓๒}ก^{๓๓}ไ^{๓๔}ก^{๓๕}ไ^{๓๖}ก^{๓๗}ไ^{๓๘}ก^{๓๙}ไ^{๔๐}ก^{๔๑}ไ^{๔๒}ก^{๔๓}ไ^{๔๔}ก^{๔๕}ไ^{๔๖}ก^{๔๗}ไ^{๔๘}ก^{๔๙}ไ^{๕๐}ก^{๕๑}ไ^{๕๒}ก^{๕๓}ไ^{๕๔}ก^{๕๕}ไ^{๕๖}ก^{๕๗}ไ^{๕๘}ก^{๕๙}ไ^{๖๐}ก^{๖๑}ไ^{๖๒}ก^{๖๓}ไ^{๖๔}ก^{๖๕}ไ^{๖๖}ก^{๖๗}ไ^{๖๘}ก^{๖๙}ไ^{๗๐}ก^{๗๑}ไ^{๗๒}ก^{๗๓}ไ^{๗๔}ก^{๗๕}ไ^{๗๖}ก^{๗๗}ไ^{๗๘}ก^{๗๙}ไ^{๘๐}ก^{๘๑}ไ^{๘๒}ก^{๘๓}ไ^{๘๔}ก^{๘๕}ไ^{๘๖}ก^{๘๗}ไ^{๘๘}ก^{๘๙}ไ^{๙๐}ก^{๙๑}ไ^{๙๒}ก^{๙๓}ไ^{๙๔}ก^{๙๕}ไ^{๙๖}ก^{๙๗}ไ^{๙๘}ก^{๙๙}ไ^{๑๐๐}ก^{๑๐๑}ไ^{๑๐๒}ก^{๑๐๓}ไ^{๑๐๔}ก^{๑๐๕}ไ^{๑๐๖}ก^{๑๐๗}ไ^{๑๐๘}ก^{๑๐๙}ไ^{๑๑๐}ก^{๑๑๑}ไ^{๑๑๒}ก^{๑๑๓}ไ^{๑๑๔}ก^{๑๑๕}ไ^{๑๑๖}ก^{๑๑๗}ไ^{๑๑๘}ก^{๑๑๙}ไ^{๑๒๐}ก^{๑๒๑}ไ^{๑๒๒}ก^{๑๒๓}ไ^{๑๒๔}ก^{๑๒๕}ไ^{๑๒๖}ก^{๑๒๗}ไ^{๑๒๘}ก^{๑๒๙}ไ^{๑๓๐}ก^{๑๓๑}ไ^{๑๓๒}ก^{๑๓๓}ไ^{๑๓๔}ก^{๑๓๕}ไ^{๑๓๖}ก^{๑๓๗}ไ^{๑๓๘}ก^{๑๓๙}ไ^{๑๔๐}ก^{๑๔๑}ไ^{๑๔๒}ก^{๑๔๓}ไ^{๑๔๔}ก^{๑๔๕}ไ^{๑๔๖}ก^{๑๔๗}ไ^{๑๔๘}ก^{๑๔๙}ไ^{๑๕๐}ก^{๑๕๑}ไ^{๑๕๒}ก^{๑๕๓}ไ^{๑๕๔}ก^{๑๕๕}ไ^{๑๕๖}ก^{๑๕๗}ไ^{๑๕๘}ก^{๑๕๙}ไ^{๑๖๐}ก^{๑๖๑}ไ^{๑๖๒}ก^{๑๖๓}ไ^{๑๖๔}ก^{๑๖๕}ไ^{๑๖๖}ก^{๑๖๗}ไ^{๑๖๘}ก^{๑๖๙}ไ^{๑๗๐}ก^{๑๗๑}ไ^{๑๗๒}ก^{๑๗๓}ไ^{๑๗๔}ก^{๑๗๕}ไ^{๑๗๖}ก^{๑๗๗}ไ^{๑๗๘}ก^{๑๗๙}ไ^{๑๘๐}ก^{๑๘๑}ไ^{๑๘๒}ก^{๑๘๓}ไ^{๑๘๔}ก^{๑๘๕}ไ^{๑๘๖}ก^{๑๘๗}ไ^{๑๘๘}ก^{๑๘๙}ไ^{๑๙๐}ก^{๑๙๑}ไ^{๑๙๒}ก^{๑๙๓}ไ^{๑๙๔}ก^{๑๙๕}ไ^{๑๙๖}ก^{๑๙๗}ไ^{๑๙๘}ก^{๑๙๙}ไ^{๒๐๐}ก^{๒๐๑}ไ^{๒๐๒}ก^{๒๐๓}ไ^{๒๐๔}ก^{๒๐๕}ไ^{๒๐๖}ก^{๒๐๗}ไ^{๒๐๘}ก^{๒๐๙}ไ^{๒๑๐}ก^{๒๑๑}ไ^{๒๑๒}ก^{๒๑๓}ไ^{๒๑๔}ก^{๒๑๕}ไ^{๒๑๖}ก^{๒๑๗}ไ^{๒๑๘}ก^{๒๑๙}ไ^{๒๒๐}ก^{๒๒๑}ไ^{๒๒๒}ก^{๒๒๓}ไ^{๒๒๔}ก^{๒๒๕}ไ^{๒๒๖}ก^{๒๒๗}ไ^{๒๒๘}ก^{๒๒๙}ไ^{๒๓๐}ก^{๒๓๑}ไ^{๒๓๒}ก^{๒๓๓}ไ^{๒๓๔}ก^{๒๓๕}ไ^{๒๓๖}ก^{๒๓๗}ไ^{๒๓๘}ก^{๒๓๙}ไ^{๒๔๐}ก^{๒๔๑}ไ^{๒๔๒}ก^{๒๔๓}ไ^{๒๔๔}ก^{๒๔๕}ไ^{๒๔๖}ก^{๒๔๗}ไ^{๒๔๘}ก^{๒๔๙}ไ^{๒๕๐}ก^{๒๕๑}ไ^{๒๕๒}ก^{๒๕๓}ไ^{๒๕๔}ก^{๒๕๕}ไ^{๒๕๖}ก^{๒๕๗}ไ^{๒๕๘}ก^{๒๕๙}ไ^{๒๖๐}ก^{๒๖๑}ไ^{๒๖๒}ก^{๒๖๓}ไ^{๒๖๔}ก^{๒๖๕}ไ^{๒๖๖}ก^{๒๖๗}ไ^{๒๖๘}ก^{๒๖๙}ไ^{๒๗๐}ก^{๒๗๑}ไ^{๒๗๒}ก^{๒๗๓}ไ^{๒๗๔}ก^{๒๗๕}ไ^{๒๗๖}ก^{๒๗๗}ไ^{๒๗๘}ก^{๒๗๙}ไ^{๒๘๐}ก^{๒๘๑}ไ^{๒๘๒}ก^{๒๘๓}ไ^{๒๘๔}ก^{๒๘๕}ไ^{๒๘๖}ก^{๒๘๗}ไ^{๒๘๘}ก^{๒๘๙}ไ^{๒๙๐}ก^{๒๙๑}ไ^{๒๙๒}ก^{๒๙๓}ไ^{๒๙๔}ก^{๒๙๕}ไ^{๒๙๖}ก^{๒๙๗}ไ^{๒๙๘}ก^{๒๙๙}ไ^{๓๐๐}ก^{๓๐๑}ไ^{๓๐๒}ก^{๓๐๓}ไ^{๓๐๔}ก^{๓๐๕}ไ^{๓๐๖}ก^{๓๐๗}ไ^{๓๐๘}ก^{๓๐๙}ไ^{๓๑๐}ก^{๓๑๑}ไ^{๓๑๒}ก^{๓๑๓}ไ^{๓๑๔}ก^{๓๑๕}ไ^{๓๑๖}ก^{๓๑๗}ไ^{๓๑๘}ก^{๓๑๙}ไ^{๓๒๐}ก^{๓๒๑}ไ^{๓๒๒}ก^{๓๒๓}ไ^{๓๒๔}ก^{๓๒๕}ไ^{๓๒๖}ก^{๓๒๗}ไ^{๓๒๘}ก^{๓๒๙}ไ^{๓๓๐}ก^{๓๓๑}ไ^{๓๓๒}ก^{๓๓๓}ไ^{๓๓๔}ก^{๓๓๕}ไ^{๓๓๖}ก^{๓๓๗}ไ^{๓๓๘}ก^{๓๓๙}ไ^{๓๔๐}ก^{๓๔๑}ไ^{๓๔๒}ก^{๓๔๓}ไ^{๓๔๔}ก^{๓๔๕}ไ^{๓๔๖}ก^{๓๔๗}ไ^{๓๔๘}ก^{๓๔๙}ไ^{๓๕๐}ก^{๓๕๑}ไ^{๓๕๒}ก^{๓๕๓}ไ^{๓๕๔}ก^{๓๕๕}ไ^{๓๕๖}ก^{๓๕๗}ไ^{๓๕๘}ก^{๓๕๙}ไ^{๓๖๐}ก^{๓๖๑}ไ^{๓๖๒}ก^{๓๖๓}ไ^{๓๖๔}ก^{๓๖๕}ไ^{๓๖๖}ก^{๓๖๗}ไ^{๓๖๘}ก^{๓๖๙}ไ^{๓๗๐}ก^{๓๗๑}ไ^{๓๗๒}ก^{๓๗๓}ไ^{๓๗๔}ก^{๓๗๕}ไ^{๓๗๖}ก^{๓๗๗}ไ^{๓๗๘}ก^{๓๗๙}ไ^{๓๘๐}ก^{๓๘๑}ไ^{๓๘๒}ก^{๓๘๓}ไ^{๓๘๔}ก^{๓๘๕}ไ^{๓๘๖}ก^{๓๘๗}ไ^{๓๘๘}ก^{๓๘๙}ไ^{๓๙๐}ก^{๓๙๑}ไ^{๓๙๒}ก^{๓๙๓}ไ^{๓๙๔}ก^{๓๙๕}ไ^{๓๙๖}ก^{๓๙๗}ไ^{๓๙๘}ก^{๓๙๙}ไ^{๔๐๐}ก^{๔๐๑}ไ^{๔๐๒}ก^{๔๐๓}ไ^{๔๐๔}ก^{๔๐๕}ไ^{๔๐๖}ก^{๔๐๗}ไ^{๔๐๘}ก^{๔๐๙}ไ^{๔๑๐}ก^{๔๑๑}ไ^{๔๑๒}ก^{๔๑๓}ไ^{๔๑๔}ก^{๔๑๕}ไ^{๔๑๖}ก^{๔๑๗}ไ^{๔๑๘}ก^{๔๑๙}ไ^{๔๒๐}ก^{๔๒๑}ไ^{๔๒๒}ก^{๔๒๓}ไ^{๔๒๔}ก^{๔๒๕}ไ^{๔๒๖}ก^{๔๒๗}ไ^{๔๒๘}ก^{๔๒๙}ไ^{๔๓๐}ก^{๔๓๑}ไ^{๔๓๒}ก^{๔๓๓}ไ^{๔๓๔}ก^{๔๓๕}ไ^{๔๓๖}ก^{๔๓๗}ไ^{๔๓๘}ก^{๔๓๙}ไ^{๔๔๐}ก^{๔๔๑}ไ^{๔๔๒}ก^{๔๔๓}ไ^{๔๔๔}ก^{๔๔๕}ไ^{๔๔๖}ก^{๔๔๗}ไ^{๔๔๘}ก^{๔๔๙}ไ^{๔๕๐}ก^{๔๕๑}ไ^{๔๕๒}ก^{๔๕๓}ไ^{๔๕๔}ก^{๔๕๕}ไ^{๔๕๖}ก^{๔๕๗}ไ^{๔๕๘}ก^{๔๕๙}ไ^{๔๖๐}ก^{๔๖๑}ไ^{๔๖๒}ก^{๔๖๓}ไ^{๔๖๔}ก^{๔๖๕}ไ^{๔๖๖}ก^{๔๖๗}ไ^{๔๖๘}ก^{๔๖๙}ไ^{๔๗๐}ก^{๔๗๑}ไ^{๔๗๒}ก^{๔๗๓}ไ^{๔๗๔}ก^{๔๗๕}ไ^{๔๗๖}ก^{๔๗๗}ไ^{๔๗๘}ก^{๔๗๙}ไ^{๔๘๐}ก^{๔๘๑}ไ^{๔๘๒}ก^{๔๘๓}ไ^{๔๘๔}ก^{๔๘๕}ไ^{๔๘๖}ก^{๔๘๗}ไ^{๔๘๘}ก^{๔๘๙}ไ^{๔๙๐}ก^{๔๙๑}ไ^{๔๙๒}ก^{๔๙๓}ไ^{๔๙๔}ก^{๔๙๕}ไ^{๔๙๖}ก^{๔๙๗}ไ^{๔๙๘}ก^{๔๙๙}ไ^{๕๐๐}ก^{๕๐๑}ไ^{๕๐๒}ก^{๕๐๓}ไ^{๕๐๔}ก^{๕๐๕}ไ^{๕๐๖}ก^{๕๐๗}ไ^{๕๐๘}ก^{๕๐๙}ไ^{๕๑๐}ก^{๕๑๑}ไ^{๕๑๒}ก^{๕๑๓}ไ^{๕๑๔}ก^{๕๑๕}ไ^{๕๑๖}ก^{๕๑๗}ไ^{๕๑๘}ก^{๕๑๙}ไ^{๕๒๐}ก^{๕๒๑}ไ^{๕๒๒}ก^{๕๒๓}ไ^{๕๒๔}ก^{๕๒๕}ไ^{๕๒๖}ก^{๕๒๗}ไ^{๕๒๘}ก^{๕๒๙}ไ^{๕๓๐}ก^{๕๓๑}ไ^{๕๓๒}ก^{๕๓๓}ไ^{๕๓๔}ก^{๕๓๕}ไ^{๕๓๖}ก^{๕๓๗}ไ^{๕๓๘}ก^{๕๓๙}ไ^{๕๔๐}ก^{๕๔๑}ไ^{๕๔๒}ก^{๕๔๓}ไ^{๕๔๔}ก^{๕๔๕}ไ^{๕๔๖}ก^{๕๔๗}ไ^{๕๔๘}ก^{๕๔๙}ไ^{๕๕๐}ก^{๕๕๑}ไ^{๕๕๒}ก^{๕๕๓}ไ^{๕๕๔}ก^{๕๕๕}ไ^{๕๕๖}ก^{๕๕๗}ไ^{๕๕๘}ก^{๕๕๙}ไ^{๕๖๐}ก^{๕๖๑}ไ^{๕๖๒}ก^{๕๖๓}ไ^{๕๖๔}ก^{๕๖๕}ไ^{๕๖๖}ก^{๕๖๗}ไ^{๕๖๘}ก^{๕๖๙}ไ^{๕๗๐}ก^{๕๗๑}ไ^{๕๗๒}ก^{๕๗๓}ไ^{๕๗๔}ก^{๕๗๕}ไ^{๕๗๖}ก^{๕๗๗}ไ^{๕๗๘}ก^{๕๗๙}ไ^{๕๘๐}ก^{๕๘๑}ไ^{๕๘๒}ก^{๕๘๓}ไ^{๕๘๔}ก^{๕๘๕}ไ^{๕๘๖}ก^{๕๘๗}ไ^{๕๘๘}ก^{๕๘๙}ไ^{๕๙๐}ก^{๕๙๑}ไ^{๕๙๒}ก^{๕๙๓}ไ^{๕๙๔}ก^{๕๙๕}ไ^{๕๙๖}ก^{๕๙๗}ไ^{๕๙๘}ก^{๕๙๙}ไ^{๖๐๐}ก^{๖๐๑}ไ^{๖๐๒}ก^{๖๐๓}ไ^{๖๐๔}ก^{๖๐๕}ไ^{๖๐๖}ก^{๖๐๗}ไ^{๖๐๘}ก^{๖๐๙}ไ^{๖๑๐}ก^{๖๑๑}ไ^{๖๑๒}ก^{๖๑๓}ไ^{๖๑๔}ก^{๖๑๕}ไ^{๖๑๖}ก^{๖๑๗}ไ^{๖๑๘}ก^{๖๑๙}ไ^{๖๒๐}ก^{๖๒๑}ไ^{๖๒๒}ก^{๖๒๓}ไ^{๖๒๔}ก^{๖๒๕}ไ^{๖๒๖}ก^{๖๒๗}ไ^{๖๒๘}ก^{๖๒๙}ไ^{๖๓๐}ก^{๖๓๑}ไ^{๖๓๒}ก^{๖๓๓}ไ^{๖๓๔}ก^{๖๓๕}ไ^{๖๓๖}ก^{๖๓๗}ไ^{๖๓๘}ก^{๖๓๙}ไ^{๖๔๐}ก^{๖๔๑}ไ^{๖๔๒}ก^{๖๔๓}ไ^{๖๔๔}ก^{๖๔๕}ไ^{๖๔๖}ก^{๖๔๗}ไ^{๖๔๘}ก^{๖๔๙}ไ^{๖๕๐}ก^{๖๕๑}ไ^{๖๕๒}ก^{๖๕๓}ไ^{๖๕๔}ก^{๖๕๕}ไ^{๖๕๖}ก^{๖๕๗}ไ^{๖๕๘}ก^{๖๕๙}ไ^๖

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราสุนัข, แมว

- ๑ สุนัขโคมเลียลวัน
เลี้ยงไว้โคสหาย
- ๑ สุนัขโคเลียลยเก๊า
จะคายทรายมาให้สน
- ๑ นอกไปยิ่งกว่านั้น
เลี้ยงไว้กัดขี้ตัง

- งามถ้วนยสยทมาย
- ขอกขมทองในแผ่นดิน ๗
- ทั้งทวงมบ่มลทิน
- เลี้ยงไว้เด็กไม่เสียแรง ๗
- ไมสู้คือย้ายลแสวง
- มิไ้เกิดข้งตาผล ๗

ตำราแมว

- ๑ ๑ แมวเอกท่านกล่าวโคยทมาย
ในรูปพรณพรรณนา
- ๑ กายคำแค้นพัคทวีโสภา
ทองหล่งและหางมีศรี
- ๑ เก้าแห่งใส่เหมือนสำลี
มรกตเยวียขนัยนา
- ๑ สำเนียงไพเราะสหัสสา
แก่ฝูงมนุษย์หญิงชาย
- ๑ แม่นใครไ้เลี้ยงโคยทมาย
ผู้ใหญเอนทฐานา
- ๑ ศฤงคารบวรวิภา
เนื่องเนื่องบริษณพนม
- ๑ จักเจริญสวัสดิภาพศกัศคีรี
บ่อนระไกลกลายคน
- ๑ เลี้ยงให้จงคัมผล
ทิวาทั้งนี้โคยปอง

- ตำรายรรยาย
- สองหูขาทา ๗
- เนตรกังมณี ๗
- เป็นทเมตคา ๗
- จักไ้เป็นนาย ๗
- ทวีสันจักมา ๗
- ศักรไพรี ๗
- ตามท่านกล่าวกล ๗

ของเก่า

มีน

๒๐ ๐ หนึ่งกายขาวคิรีสัมพอง

และทำนันเก้าแห่งมี

๐ สัมญาแมวชาคิมิศรี

คำชาขะไ้โกกา

๐ ทวพยสันสมยคีนานา

ทุกสิ่งสารพณมี

๐ ผู้นั้นจะเป็นเศรษฐี

จงให้ซึ่งคุณเจ้าตน

๓๐ ๐ หนึ่งนามนิลรัตนโสภณ

เลียบลนกว่าอำไพ

๐ แม้นสยพยแมวทวิโค

ถึงนิจเลียบรักษา

๐ ย่อมรักให้คุณอนเภา

ระนองเขื่อนนิชวีบรรณ

๐ กอปรด้วยโกลโคโอสวีย์

เจริญสวัสดิ์คำภักย์

๔๐ ๐ หนึ่งนามทองแดงแสงไส

นินแกกั้งแกล้งข้อมมา

๐ ใครเลี้ยงรักไคยคดา

เขื่อนท่าอำมาคย์มนตร์

๕๐ ๐ หนึ่งนามคอกเลาไสศรี

แลลขาวนินแกมแซมท่า

๐ ใครพบเร่งอุปถัมภ์

ซึ่งสุขสวัสดิ์คิมงคล

โสภาลำของ

๗

แม่นใครเลี้ยงกั

๗

นองนองนองมา

๗

เพราะแมวนนิกั

๗

ท่วทงสกล

๗

คำกุกุทำนไซ

๗

ศฤงคารโกทา

๗

แสนสุขเพิ่มพูน

๗

เลียบลนพินใน

๗

ขึงพินคณนา

๗

ชนท่วอินทวิ

๗

แมวนนิกักนำ

๗

๑ หุญช่ายทั่วหล้าสากล	จักเมกคากน
ทวี่แวนนั้ ^๕ เป็นเสน่หา	๓
๑ เอ็นทักใคร่ไปมา	แห่งฝูงชนา
นิกะทวี่ทงหุญช่าย	๓
๖ ๑ หน่งนามแมวแก้วโคยหมาย	ชาวทั่วทั้งกาย
แถเนครน ^๕ คงมณ	๓
๑ ส ^๕ เทากำงามมีศรี	หุทางคำกั
กั ^๕ งหมักมาลายลาทา	๓
๑ มี ^๕ คณย้งด้าสหัสสา	จักนำโศกา
พิพควน ^๕ สมยักเพิ่มพน	๓
๑ ใคร ^๕ เลี้ยงจักไ้โอสุวิ	ศฤงคารขริบุญ
ทุก ^๕ สิ่งสารพณพม	๓
๗ ๑ หน่งกาย ^๕ กั ^๕ งปรอทมีศรี	เลียมแสงรุ
กั ^๕ งแถ ^๕ ล้งมาลายลาทา	๓
๑ เลียง ^๕ กิมิ ^๕ คณ ^๕ สหัสสา	จงเร่งหามา
เลียง ^๕ ไว้อย่าแถลงสังสัย	๓
๘ ๑ หน่งนามมงคณ ^๕ อำไพ	ตำราท่านไซ
ว่า ^๕ แมวนน ^๕ เป็นมงคณ	๓
๑ กายคำ ^๕ คอชยาวรชคน	ใคร ^๕ เลี้ยงเกิดผล
ทวี่ ^๕ พยสัน ^๕ สมยักมากมี	๓
๑ ๑ หน่ง ^๕ ก่างค ^๕ ุชานภาชี	แถ่น ^๕ หนามมีศรี
นัยนา ^๕ ทง ^๕ ส้องชอยคำ	๓
๑ กั ^๕ คำ ^๕ แถ ^๕ น ^๕ คำ ^๕ ล้ง ^๕ ทง ^๕ คำ	ใคร ^๕ เลี้ยงจักนำ
เกียร ^๕ ทีย ^๕ ศมา ^๕ ให้ ^๕ เจ้า ^๕ คน	๓

๑๐๐ หนึ่งคำเป็นชอชรอยสลก

ภายนันโสภณ

ประหลาดกึ่งแกลังแก่งมา

๖

๑ ใครเลี้ยงระมัยศดา

มีเทศเทศา

นุภาพแก่คนเกรงกลัว

๖

๑๑๐ หนึ่งสี่คำเลื่อมท้าว

นาสิกเถลัว

ชาวผ่องเป็นแก่นโสภา

๖

๑ ใครเลี้ยงจักไคยศดา

ในแจ็กเกอนทรา

พระยาจะให้ลาภหลาย

๖

๑๒๐ หนึ่งคางคางชาวบรยาย

โสภานะวิกพราย

ท่านกล่าวว่าเป็นคักคัก

๖

๑ ใครเลี้ยงจักเป็นมนตร์

เสนานิยัก

ประภอยก้วยยศศุงการ

๖

๑๓๐ หนึ่งแก่นปากมุกโอฬาร

ใครไคยพพาน

จงเลี้ยงบารุงรักษา

๖

๑ จักไคยแก่นไรรณา

ทวีปสันโภคา

ถ้าไรรจะไคยैनนาย

๖

๑๔๐ หนึ่งค่างไคยทอญโดยหมาย

ตำราท่านทาย

ว่าจักไคยคุณอันตั้ง

๖

๑ พ้อคำควรเลี้ยงโดยหวัง

แมวนั้นคักคัก

เงินทองทุกสิ่งพูนมี

๖

๑๕๐ หนึ่งค่างบักคอกคอกคัก

ตำราว่าคัก

ใครเลี้ยงจะยิ่งกว่าตระกูล

๖

๑ กอปรคักคักคักคักคัก

ทุกสิ่งขริบขริบ

ย่อมเนื่องเป็นเงินวันคร

๖

พ.ศ. ๒๔๗๗

ตำราแมว

๑๖๑	หนังสือทำางขยั้น ให้เลียงแควาชนิกุล	ท่านว่าควรกัน	๗
๑	แมวนั้นยอมรักให้คุณ	จงมีการบุญ	
	อย่าทำวียคัอันคราย		๗
๑๗๑	หนังสือสองทโคบหมาย ว่าควรระเลียงแคว่สงฆ์	คำร่าท่านทาย	๗
๑	ว่าเวียนสิ่งใดไค่กั	ขมิได้ลิ้มหลง	
	สำเร้งกิจความปรารถนา		๗
๑	ท่านกล่าววักดารตำรา	จงพิจารณา	
	มาเลียงทุกสิ่งตามมี		๗
๑	แมวคายอย่าทงซากผี	ส่งไว้แม่ม	
	แล้วเกียรทุกแมวมา		๗
๑	ใส่หม้อพิทักษ์รักษา	รักให้คุดา	
	มีคุดกัเงนเหมือนกัน		๗
๑	เลียงแล้วอย่าไค่เกียรฉัน	อย่าทขักรัน	
	ถนอมรงรักหนักหนา		๗
๑	บรรจงอาทวโรชณา	ข้าวน้ำเนอปลา	
	ทุกสิ่งจงหาให้บริบูรณ์		๗
๑	แมวนั้นยอมรักเพิ่มพูน	อย่าฟังอาทว	
	สงสัยในเรองคำรา		๗
๑	แมวขั้วมีมากเหลือคตรา	ถายกังพิศณา	
	กินลูกแลระออกลูกทาย		๗
๑	ค่างแกงหางคอกฉิยหาย	หางชอกขาวถาย	
	ท่ายค่างให้เร้งปล่อยเลียง		๗

ของเก่า

มีน

๑ สมณานามชาติเชื้อ

กาศคำสัทธิตามวรรค

พันคำเลียบล้นทัก

ทางรุ่นเรียวขวาน้อย

๑ รวาคอทักถงากท้อง

หลังกลอกทางค

มีเสวทรทงามทร

นามวิลาศงามคล้าย

๑ วิลาศภักษณณลา

สีก่งทองแกงอัน

แสงเนตรแดงแสงพรพร

กันสิ่งสรรพไทยแคล้ว

๑ หลังกางคอโสภกัน

สองโหล่งำหนทกั

มีโรมก่ายคยั

เก่าแห่งกำกัม

๑ วิลามาลิเก้พัน

ชนกัถอกอเลาราย

โค่นชนเมจมีปลาย

คากัณน้ำคัถย้อย

๑ ชนแซมเสวทรสน

ชนคัโรมกายขาง

นวยทรวงระเบียบทาง

คากัณแสงทังห้อย

นิลรัตน เรืองแสง

เลิศจัพร้อม

นิลคั กายนา

นอยโน้มเสียดเคียร ๖

สองที ขาวนา

คอกผ่าย

แสงเนตร เขียวแซ

เพศพันกายคำ ๖

ลาววรรณ

เพรศแพ้ว

โณภาศ

คาลากัวยักกลายเกษม ๖

ชาหลัง

ยาทหน้า

ปลายยาท สองแซ

ผ่านชนขาวเสมอ ๖

พรพณกาย

เรียวร้อย

ปลอมเสวทร

ทยากคัถยัยคย ๖

สรวพางคั

แน่นน้อย

เรียวรุ่น งามแซ

เปรียมน้ำทงเสมอ ๖

๑ สมญาเอกษัณ

ชัณทิกนกำพลทวัง

คำกริยอรัญ

คากังน้ำทองไค้

ปากหนึ่งทางสี่เท้า

แปกแห่งคำกลปอง

สี่เนตรทังเรื่อนรอง

ชอวิเชิขรมาศไซริ

๑ หนึ่งนามกรอยแวนพน

ชนคำเวียนวงศา

ลายหลังทังอันฮา

งามทังสี่หมักย้อม

๑ บัศเสวทรลักษณะน

ชาวกลอกทางหา

ระถมเลกสลายกา

ทากังคำทราย้อม

๑ นิลักกรอยชอช้อง

กายทังกลบักดา

เศวทรอยกัณฐา

สี่บาทกัทนแม่

๑ มุติลาปรากฏแจ้ง

ใบโสทรสองเสวทรปาน

สี่ทามภาษาน

ทางรันเรียวคำถ้วน

สี่สังข์

ว่าไว

รอยอก หลังนา

ทกเนอผ่องผะสาน ๗

โสทรสอง

กล่าวไว

นาคสวาท ไว้นะ

สอคัพพนชนขาว ๗

เสวทรผา

เอกษัณ

ชาชาติ

ชยัก้าวไคแสง ๗

ปลายนา ส้าฎา

ยากพร้อม

กายเพศ เกียวแซ

บุนน้ำพลอยเทลิ้ง ๗

ลักขณา

เทียบแท้

เวียนรอย

ทังนักรวดนอม ๗

นามสमान

บัศถ้วน

เขณูมาศ เทลิ้งนา

บาทพนกายเคียร ๗

ของเก่า

มีน

๑ มีนามกระชอกคัน

กายคำสี่สรรพสัม

ชนชาวเนกเมณฑม

คาประสมสี่ชั้น

๑ เสนาะโสงเสพซอเซอ

ชาวทรมปาก รวย

เวียนเกล็ดคือสังข์ปลาย

คากังสี่รงข้อม

๑ มีนามกาเวศพน

สี่ต่อลักษณะนำ

สองคาเลื่อมแสงคำ

ค่างทนาสาไร

๑ กายคำคอกสุกทอง

คากังสี่วยกถ

โกญจาพนนิพนธ์

ปากและหางเรียวแสงม

๑ จักรยบทหมกเพศน้อม

โรมสถนอากายแสง

สียาทเสวครสี่แปลง

คาเลื่อมสี่เหล็องคล้าย

๑ สิบเจ็ดลักษณะเซอ

ควรรระเสาะแสงหา

จักกขปรไถยรติยศดา

ทพยักกพนเพิ่มให้

ทวิกลม งามแซ

สี่ศพน

ลัสมรอย ปากแซ

เปรียมน้ำรงประสาน ๗

คำกาย

รอยลัสม

นาสิก อัยแซ

หยากน้าางแสง ๗

กายคำ

แนะไว

มวิมาก

เรียวรอรอยเสมอ ๗

ชาวชน ละเอียกแซ

คอกแย้ม

นามกล้าว ไว้นา

ทอกเท่าเพียงสิงห์ ๗

นามแสง ไว้นา

หมักคล้าย

ปลอมร

คอกแย้มนางโสน ๗

วิลา นนา

สี่ไว

เรณูสี่ศักดิ์ ยั่งแซ

เพราะเลียงแรงสงวน ๗

จบตำราแมวแต่เพียงนี้

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำรายามแปดทิศ

ตำรายามแปดทิศ

ขอประณิษฐานศึกษากลอนสุนทรชยาบ ตามโบราณท่านกล่าวบรรยาย ให้สืบสายวิชา
ในอาทรี กลุขครเป็นบุรุษในคำใด จงทำไว้เป็นประโยชน์เรือกวี สำหรับเจ้าซึ่งชัย
ภัยโพธิ์ คงจะมีชัยยะอย่างแรง

๑ รวิวารรุ่งรางสว่างแสง แมวอยู่บุรพาสว่างแรง หุ่นแฝงฝ่ายทิศขัณมิเม ชุน
สัปรดณนั้นอยู่ข้างทักษิณ ท้าวฉนาคินทร์อยู่ครุฑท่อนเห อันที่นั่งคชาอยู่อาคเนย์ สิงหเว
ไปประทับพิภพพา พวกกวางอยู่ฝ่ายทิศทักษิ์ พยัคฆ์อยู่อีสานด้านทิศ

๒ วันจันทร์ครันรุ่งสุริยา สิงหราชเรืองฤทธิ์อยู่ทิศบูรพ์ ขัณมิเมนั้นคชามาประทับ
ทิศพายัพครุฑราชชาคิธร อาคเนย์พุ่มงคังพยับบุรุษ ทิศกัณมุสสง่าครัน ฝ่ายหุน
อยู่อีสานสถานทิศ พยัคฆ์มีฤทธิ์ระเห็ดหิน วรลีไปทิศทักษิณพลัน มฤคนั้นกรวโลไปอุดร

๓ วันอังคารนาคอยู่บุรพา ข้างครุฑอาอยู่ประจิมจงจำสอน ทิศอีสานราชสีห์ฤทธิ์
รอน ทศกัณฐรอนชาลุชัย อันวิลานาวีสถานด้านทักษิณ มุสิกผินไปอุดรท่อนใด
พยัคฆ์อาคเนย์เทยวโรไป มฤคไพรไปประทับพิภพพา

๔ ครันรุ่งแสงสุริยันเป็นวันพุธ เลื่อนนทกอยู่บุรพทิศ ขัณมิเมนั้นคชา
สิงหราชไปอยู่ข้างอุดร ฝ่ายคชามาอยู่เบื้องทักษิณ ทศกัณฐราชจงจำสอน วาสัก
อิสานคชยราญรอน วิลานอนอาคเนย์ทุกเวลา ฝ่ายหุนนั้นอยู่ข้างพายัพ โคขตำรับ
ท่านแจ้งแจ้งทิศ

๕ วันครุกวางอยู่บุรพา เลื้อยอยู่ประจิมาคักคครัน ทักษิณนั้นเป็นอาสน์ไกรสร
ทิศอุดรกฤษณะประจันนั้น อาคเนย์หุนประจันเป็นสำคัญ วิลานั้นกรวโลไปพายัพ อันนาค
มาอยู่ทิศ ท้าวขัณมิอยู่อีสานตามตำรับ พระอาจรย์เอื้อนคู่แม่ทัพ จึงถ้าภัยทิศก่อ
เป็นขอความ

๖ วันศุกร์ข้างอยู่บุรพา สิงหราชอยู่ประจิมไม่มีขาม อาคเนย์กเวนโคขอันลือนาม
พุ่มงคังขามไปพายัพให้ลยกาย ข้างเลื้อยอยู่ครุฑท่อนหิน ทักษิณนั้นคชาอยู่
เหลือหลาย แมวอยู่อีสานสำราญสหาย มุสิกกระวไปอยู่ทิศ

ของเก่า

มีน

๑ วันเสาร์หน่อขุขรพิติ ประจามิตรเมวประจิมประจำที่ อีสานนันทนังมฤคิ หรภิ
 พยัคฆ์อันคักกา อากเนยสังหราพญาสัตว์ ช้างวิยัตถุอยู่พายัพลัยนักษิตนา อินทกษนิณ
 เป็นทศท้าวนาภา ครุฑพาครรโลไปอุกร ๖๐๖

ตำราตรีภพ

ท้าวเวพระจอมเกล้า บำรุงเหล่าราษฎรสำราญ เลี้ยงเสนาข้าราชการ ใช้แซ่ขัน
 กัณเฑ

ทำรณช้อทวิภพ จึงปรารภเร่งศึกษา หอึงชายที่เกศมา ตามชาคาชั่วและกั
 ท่านให้เอาเคื่อนกัวัน ประสมกันเข้ากษย์ แม่ไก่เท่าไรมี จึงประกอยให้ควรรทาย
 ถ้าเห็นมากกว่าสิบ จงลยสิบเสียให้หาย เหลืออันควรทำนาย ตามคำรับไขรณมา
 ไม่ต้องระคุณหาร ให้ช่วยการเสียเวลา ครัภพกัณนา นั้นแนกประกัยจริง

เคษ ๑ เสาร์เอนไฟไหม้ ซาคาไกรทังชายหญิง ไวรเอนทเพอนพิง ทังพิงพิก
 พานักเนา ะร่อนเระหะเรน เรงเญมทนอย่ากเขา เพราะว่าซาคาเรา โทษประกอย
 ำเกิดกรรม

เคษ ๒ ะครองใช้ มีไวรกัยวังประจำ หุยกยาจะหาทำ บ่ถูกแท้นแก้ตัว

เคษ ๓ ความสหาย มีข้าควายและเกวียนวัว พอสมสฤคัตถ์ เขาททายสถาน

กลาง

เคษ ๔ มีข้าครอก อนทนออกคณานาง อุปถัมภ์ล้นลำอาจ ขอกใช้ชุกยู่ทุกขเป็น

เคษ ๕ ซาคาถลัษี ทนทรพิยและแสนเชญ ภายหลังซาคาเย็น ทนทรพิยระนัยพัน

เคษ ๖ ะรยณาคิ เป็นเชื้อชาติประเสริฐสุธรรพ์ เงินกรวยศลาพลัน ทนทรพิย
 ลักขณ์มี

เคษ ๗ นั้นเจ้าซาก ะนุ่งหมักเค็มกั พักกราย้อมราก็ ะรยคัยกัทงทรพิยสัน

เคษ ๘ นั้นเปรี๊ยะยคั ะปรากฏกระเคื่องกิน ทรพิยคัตุณการสถานดิน ทังอำนาจ

แตรวาสนา

พ.ศ. ๒๔๗๗

ตำราไตรภพ, ตำราอัฐกาล

เศษ ๕ ถิ่นข้าวกลางกลางกลา สีมอชาติสุ่นชา ถึงระมีวาสนา ต้องประกอบทำกร
งาน แม้กระตุลทักถัก ถึงคำคกก็ข่าน ถิ่นกเลงสุรายาล พอชวนชวาชใส่ทั้งคน

เศษ ๑๐ นกแขกเต้า ทำรวรังระวังคน แสงกีย้อมมีผล อย่างกลอเกล้ากัยเหล้า
พาด เหมือนขัณอันมีขัก รัชชยหลักอุณพราณ ถ้าประมาณจะเสียดการ จะชอกชำระกำกาย
ยสำเร้เส้รัสยทัก ควันแจ้ชกควรวาณาย จะชีชวนทั้งหลาย เป็นบุญกรรม
ทน่นำมา อย่างเสียบัวเป็นเควระที่ ควรวะเพาควงชาคา ตรีภพกัณนา นันแนก
ประจักย์ เอย

ตำราอัฐกาล

กลางวันมีแปดยาม กลางคืนมีแปดยาม

วันอาทิตย์รุ่ง ๑ วินาที จนถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

สุริยชอรุดแกกอุณอ่อน

เมื่อดวงนเรนทรคณถึงรุ่งขึ้น

เห็นวังนกรกระหายรายชนปลายวัง

ก็ไหลพลวเข้าอาศัยอยู่ในวัง

วันอาทิตย์ ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

ศุกระอ้ายถึงไพรใจโกหก

ดวงไฟนกรักใคร่เหมือนใจหวัง

นบขัณมีไขมิใคร่วัง

เพราะเชอพงถมถึงไม่กรังใจ

วันอาทิตย์ ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๔ โมงเช้า ๓๐ นาที

พระอ้ายถึงไข้อาลมก

เห็นไข่นกนิกหมายน้ำลายไหล

เอาขันนบถนคณแล้วกำไว้

ชยากะใคร่ได้กินแลถนแลย

วันอาทิตย์ ๔ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึงเที่ยง

จันทาเอาไขเข้าใส่ปาก

กระโคกจากถนังพลวไปเสียด

แล้วชวนทวถกถวทคนกถวเมียบ

เอาทรายเกลยกลยใช้ให้ถลย

ของเก่า

มีน

วันอาทิตย์เที่ยง ๑ นาที ถึงบ่าย ๑ โมง ๓๐ นาที

เสารัสถุณิไม้เห็นไซ้

ก็ส่งสัยถึงรุ่นหมุนไปบี

พยถึงไพรดามได้ก็ไม่วัย

ทุ่มเถียงถึนนกกระเจาถึงหยาบคาย

วันอาทิตย์บ่าย ๑ โมง ๓๐ นาที ถึงบ่าย ๓ โมง

ครูบาตาไปโสฬพากษา

ว่ามึงมาอาศัยไซ้เขาหาย

ขอรูวัง ๆ ถึงรุ่นอย่าว่านวย

ถึงผู้ร้ายกลับเถียงขึ้นเสียงทั้ง

วันอาทิตย์บ่าย ๓ โมง ๑ นาที ถึงบ่าย ๔ โมง ๓๐ นาที

ภามะพระสัทธาคว่าเชือกเถา

มักถึงเข้าคอกชกคิกสันหลัง

จึงคนไซ้ให้กระเจาคายไปรัง

แต่ถึงยังไม่พ้นทนทรมาน

วันอาทิตย์บ่าย ๔ โมง ๓๐ นาที ถึงห้าค่ำ

สุริยพระฤาษีจึงร้องว่า

ทนอย่าไว้อวยเกราณ

แล้วปล่อยถึงวังโสนโจนทะยาน

ไปสำราญอยู่ที่เขาถ้ำนางง

วันอาทิตย์ห้าค่ำ ๑ นาที ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ นาที

รวิขามงามเลิศประเสริฐสรรพ

ตามละนัยขอกไว้อ่าไหลหลง

มโหสถศึกอานการณรงค์

ซุกซุโม่งค์เข้าเมืองสุณั

วันอาทิตย์ ๑ ทุ่ม ๓๐ นาที ถึง ๑ ยาม

ชีโวพลให้กระห่มฮัก

ฮอกสธักรวณรบไม่ลงหนั

ก็ยกทัพเกลื่อนกลาเข้าธานี

พอลถึงทหุขชัยยังทัพไชย

วันอาทิตย์ ๑ ยาม ๑ นาที ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ นาที

ศศิกริกถ้าว้าววิเทห์

สมคะเนนักรบวงให้หลังไหล

ถึงนักรบนั้นวัยวังถึงพระทัย

ตามมโหสถไปไม่ช้าก็

วันอาทิตย์ ๔ ทุ่ม ๓๐ นาที ถึง ๒ ยาม

ศุโกรโธ่ท้าวทุกขเทวศ

ทอดพระเนตรนกไม้ในไพรศวี

คะนังถึงลูกสาวท้าวสุณั

จนถึงทอองทัพพลยพลไชย

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราอัฐกาล

วันอาทิตย์ ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ยาม ๓๐ นาที

ภุมโมโยธาสิบห้าแสน

สระทองแผ่นโลกาสุชาไหว

ทั้งแตรสังข์แซ่ซ้องก้องไพเราะ

ก็แห่ห้อมไปจนถึงเมือง

วันอาทิตย์ ๗ ยาม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

เส้าโรยบุรุษคนขึ้นไต่

ก็ยี่ขาวเวียงไชยมาแน่นเนื่อง

ทั้งลูกสาวเข้าของกันเองเนื่อง

ไต่บ้านเมืองหมดทั่วทั้งรัฐ

วันอาทิตย์ ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ยาม ๓๐ นาที

พุโธท้าวสุคนธ์ราช

แพเจ้าปราชญ์ศึกไวไม่สมหวัง

เธอเสียลูกเสียเมียเสียเวียงวัง

เสียทั้งไพร่พลและมนตรี

วันอาทิตย์ ๑๐ ยาม ๓๑ นาที ถึง ย่ำรุ่ง

วิยามงามสุขย่ำสุสมัย

จนระโกธรุ่งรางสว่างศรี

ไต่เมื่อครั้งองค์ท้าวสุคนธ์

เธอเสียที่ยอขยอประรา

วันจันทร์ ย่ำรุ่ง ๑ วินาที ถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

จนเทารุ่งสว่างกระช่างแจ่ม

สุริยแสงส่องฟ้าสุชาสถาน

ไต่เมื่อเจ้าไชยศึกกฤดากร

เกิดในครรภ์จินดาทรพล

วันจันทร์ ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

เส้าโรว่าแม่นึกคดอศุข

ก็แสนสุขยากร้ายไม่เย็นผล

ให้อรุณรุ่งมุกมอกยกลูกตน

ไปเสียดสนซ่อนไว้ในกรก

วันจันทร์ ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๔ โมงเช้า ๓๐ นาที

ยามครุณศิริมาพบเจ้า

ก็อุ้มเอาอิงแอบไว้แนบชิด

เลี้ยงเป็นบุตรสุดสวาทในทวาร

ก็ยอมยกสมบัติให้ครอบครอง

วันจันทร์ ๔ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึงเที่ยง

ภุมม่ายศรีมุกกัลยพัโรธ

กระทำโทษเจียนขบไต่ยี่หมอง

เป็นยามร้ายจางในทามอง

ท่านหมายปองทำร้ายเมื่อปลายมือ

ของเก่า

มีน

วันจันทร์ เดือน ๑ มินิต ถึงบ่าย ๑ โมง ๓๐ มินิต

สุริยยามนี้เครื่องใช้	เป็นความในลักษณะกับหนังสือ
หมายจะให้วางวางกลางไฟ	เจ้าโศกกับหนังสือวงทอง

วันจันทร์ บ่าย ๑ โมง ๓๑ มินิต ถึงบ่าย ๓ โมง

ศุภระวีมาประชุมเครื่องใช้	เป็นยามที่ชื่อว่าไม่สำคัญ
บุรุษเครื่องใช้กับชายวัยชรา	เจ้าโศกกับชายชราในเรือน

วันจันทร์ บ่าย ๓ โมง ๑ มินิต ถึงบ่าย ๔ โมง ๓๐ มินิต

พระบุรุษเครื่องใช้กับชีวิต	ถึงอนิจจากรรมกับชีวิต
อีกสมัยกับชีวิตทางข้าคน	ไม่ชอบกลยากตราเป็นราศี

วันจันทร์ บ่าย ๔ โมง ๓๑ มินิต ถึงค่ำ

จินตนาเจ้ากรมโศก	ไต่ข้อมปดสมัยกับแทนเครื่องใช้
มีเงินทองบ่าวไพร่ไต่เป็นกั	อยู่แทนที่เครื่องใช้สำราญใจ

วันจันทร์ บ่ายค่ำ ๑ มินิต ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ มินิต

คดียามค่ำพระสุรัสวดี	เป็นยามที่มั่นคงไม่สงสัย
พระเทวีมาเกิดกำเนิดใน	ชั้นพระทัยชนนีนครวัน

วันจันทร์ ๑ ทุ่ม ๓๑ มินิต ถึง ๑ ยาม

ศุภโรเมื่อพระองค์ทรงผนวช	เป็นยังยวดยอกยามงามขยัน
ทำสิ่งไรจะสำเร็จทุกสิ่งอัน	จะว่าพันกายเทียบเปรียบนิทาน

วันจันทร์ ๑ ยาม ๑ มินิต ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ มินิต

ภุมโมเมื่อพระองค์แกลังทำโย	ทั้งพระทัยไม่ตรัสอธิบาย
พระทศกัณฐ์ทรงหวงประโยชน์โพธิญาณ	ยามนี้ท่านว่าไว้ไม่สู้ดี

วันจันทร์ ๔ ทุ่ม ๓๑ มินิต ถึง ๒ ยาม

เสาวโรปางพระโพธิสัตว์นั้น	เชอหมายมั่นมิยัสสัไม่ถอยหนี
เมื่อคชสารหาญกล้ามาราวี	้วยกยดกัณจนางนิทาน

วันจันทร์ ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ยาม ๓๐ นาที

พโพอิสต์ตัวไม้ครุฑเท	พระยาศรีเศกสรรค์ด้วยเรื่องถาม
ให้ชุกหลุมฝังเสียจะเกลียดความ	ด้วยเป็นขามร้ายแรงอย่าแคลงใจ

วันจันทร์ ๗ ยาม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

รวิยามงามเลิศประเสริฐศรี	พระเทมียแผดงักศาสดาไหว
จึงครุฑส่อนสารดีทิพาไป	ให้อยู่ในยุคศิวิธรรมเป็นสำคัญ

วันจันทร์ ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ยาม ๓๐ นาที

ชโพอิสต์ตัวครุฑ	ให้เป็นครุฑสันตติมนนุชสวรรค์
ในยามนกลีลาประเสริฐศรี	เป็นมณฑปมหาโอฬาราน

วันจันทร์ ๑๐ ยาม ๓๑ นาที ถึง ย่ำรุ่ง

คศิธรก่อนรุ่งอรุณศรี	เป็นขามกัศราพันทั้งบรรหาร
เมื่อพระองค์ทรงบำเพ็ญโพธิญาณ	จะโปรดปรานสรรพสัตว์ในโลกา

วันอังคาร ย่ำรุ่ง ๑ วินาที ถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

ภุมะรุ่งสว่างกระเจ่างหงาย	คักขัวยักษ์กัณจนงันหา
ไคเมือพ้องกระบือชอทรพา	อยู่ในข้าตัวเคียวเทียวกระเจิง

วันอังคาร ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

สุริยะไคเมือขวิวาร	แสนสำราญเริงโรคกระโศกเทถึง
เกือกถ้างตั้งท่าท้าวเริง	เทียวแขะเข็งเป็นใหญ่ในฝูงควาย

วันอังคาร ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๔ โมงเช้า ๓๐ นาที

ศุกรยามันเมือมยุตร	มารดาสุกรักใคร่ไม่จาย
ซ่อนถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงลูกชาย	เทียวซ่อนกายกลัฟพ่อทรพา

วันอังคาร ๔ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง เกียง

พระชนนีพาหนีไกล	เข้าป่าไม้ให้อยู่ในคฤหา
เป็นขามกัณภัยไกรออกมา	เทวกาช่วยย่ำรุ่งระคน

ของเก่า

ฝัน

วันอังคารเที่ยง ๑ นาที ถึง ย่ำ ๑ โมง ๓๐ นาที

จนเทาทันมือทอ

ออกเที่ยวชวึกวิภาโกลาหล

เที่ยวชวึกรอบพ่อกระสุน

ขามนคนคึกร้ายเมื่อปลายมือ

วันอังคารย่ำ ๑ โมง ๓๑ นาที ถึง ย่ำ ๓ โมง

เสารทพไม่ยอทอ

กสุพ่อชวึกโก ไม่ใช้ทอ

เป็นขามร้ายอื่นใจกังไฟชื่อ

มักกลัวมือแพ้นทพพาด

วันอังคารย่ำ ๓ โมง ๑ นาที ถึง ย่ำ ๔ โมง ๓๐ นาที

ขามครุทพลดาสัญญ

ทวยลุมมนคึกขบกับสังฆาร

ร้ายนักหนาสาหัสพินะบันดาล

แม่นทำการขามนชิวาวาย

วันอังคารย่ำ ๔ โมง ๓๑ นาที ถึง ย่ำค่ำ

ภมทพแทนที่พ่อ

ในใจคอสำราญขามขยาบ

กักขั้วเข็นใหญ่ในฝูงควาย

แสนสขายเปรมปรีดิ์ขบคึกวัน

วันอังคารย่ำค่ำ ๑ นาที ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ นาที

ภมโมคำรว่าให้ปรากฏ

เมื่อพระสปรักเปรมเกษมสันต์

ขึ้นจากอุโมงค์ทรงม้าอาชาพัฒน์

ในขามนนักแทะเข็นแน่นอน

วันอังคาร ๑ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๑ ขาม

เสารโเมื่อพระยศโยด

เด่นสะขามชัยสโมสร

เป็นขามคัมภีร์สาธิตพร

เด่นพระนัสนั่นจอนมชัย

วันอังคาร ๑ ขาม ๑ นาที ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ นาที

พโไฮ้พระยศยั้ง

โคทรพยสังโลกาเข็นไหน ๆ

มาเลียงพระมารคาอันยาใจ

ขามนไชรคึกคอกขอกอาการ

วันอังคาร ๔ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๒ ขาม

ขามวิทริกรักนภประสงค์

ยิตรงค์ใช้ถือนงสัสสาน

ทวิระให้ลูกขายนับวายปรารถ

ไม่ไ้การขามนไม่เค้เคย

วันอังคาร ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ยาม ๓๐ นาที

ชีโวพระฤๅษีอันมีเกษ	ไค้ทรวายเหตุแปลงสาส์นเสียบเฉย ๆ
ทวงจะให้ไถ่กันนางวีเชย	พระรสเลยไปตามเข็นขามกั

วันอังคาร ๗ ยาม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

ศศิทวีรภัยประจักษ์แล้ว	วังมาแก้วพาเหาะระเหิดหนี
วัยขามผ่องคงคาไม่ซ้ำท	ขามนคกบรายระคนกัน

วันอังคาร ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ยาม ๓๐ นาที

คุโกรเมือเมวไม่เห็นแล้ว	ให้หม่อมมัวความทากจนอาสัญญ
ขามนไชร้อข้าให้ระรวล	อข้าผูกพันไมตรีจะมีภัย

วันอังคาร ๑๐ ยาม ๓๑ นาที ถึง ย่ำรุ่ง

ภุมโมเมืออาชาพาพระรส	ข้ามยบรรพทโชกเงินเนินไสล
มาถึงเมือยังบ้านราไทย	สำราญใจพระรสคยอง

วันพุธ ย่ำรุ่ง ๑ วินาที ถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

พระไค้เมือพระผดทนต์	จากสวรรค์มาเกิดในโพระทอง
เย็นใหญ่กว่าฝูงช้างในกลางคอง	พระองค์ทรงคี่ลายารมี

วันพุธ ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

จินเทานางช้างกัแก้วกล่อม	สะพรั่งพรอเมื่อนั้นกัถวนทักถิ
อยู่เย็นเย็นสุขทุกคราว	มิไค้มีภัยขยั่นอันตราย

วันพุธ ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๔ โมงเช้า ๓๐ นาที

เสาวรีไค้ฤๅษีสัพทรา	ผูกเวรอาชาคักคักมากมาย
ปองระฆ่าพระยาฉัตรทันค้าย	เข็นขามร่ายคักรมกัถกแคลน

วันพุธ ๔ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง เที่ยง

ครุณางผู้เมเหยไม่สร้างโคก	ยังเกิดโรคในทรวงเพราะทรวงแทน
อกแตกทลายวายชีวงในคองแกน	ขามนแสนสุกร้ายไม่อุทุม

ของเก่า

มีน

วันพุธ เกียง ๑ มินิต ถึง ย่ำ ๑ โมง ๓๐ มินิต

ภุมบุตสุพัทรวิชักแล้ว

เป็นนางแก้วบุตรหม่อมจอมสนม

มีสมบัติพิสดานสำราญรมย์

นางก็ชมเชยชื่นทุกคืนวัน

วันพุธ ย่ำ ๑ โมง ๓๑ มินิต ถึง ย่ำ ๓ โมง

สุริเชนางกษัตริย์ทรงสวัสดิ์ว่า

จะใคร่นอนแท่นนางอันเด็กฉัน

ฮอนวอนนิกาแล้วรายลย

ทวยเวรมาทันท้ายันกาล

วันพุธ ย่ำ ๓ โมง ๑ มินิต ถึง ย่ำ ๕ โมง ๓๐ มินิต

ศุโกรพรานไพรน้ำใจกล้า

รัชสาท้าวไทเจ้าไพรสาณฑ์

เป็นยามก็ไถ่สมอารมณ์พราณ

ไปพบพานโพธิสัตว์พระฉกัณฑ์

วันพุธ ย่ำ ๕ โมง ๓๑ มินิต ถึง ย่ำค่ำ

พุทะโพธิสัตว์ก็เลื่องงา

ประทานให้พราณเข้ามีขมัน

แล้วพระองค์มรณาในเช้าวัน

ในยามนั้นท้องห้ามเป็นยามทวย

วันพุธ ย่ำค่ำ ๑ มินิต ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ มินิต

พุโไฮโพลีโพลีพลยคำ

พระลอสู้รบปลิดเงามืดฉาย

จากนครจรมาเฮากาย

ค่อยผันผายคามเกาะละเมารัง

วันพุธ ๑ ทุ่ม ๓๑ มินิต ถึง ๑ ขาม

รวียามทามมาในข้ากว้าง

ไค้พยานางเพลิงนวลระหง

เรรจาพาทีไมตรีกรง

ให้พระองค์อาศัยในอุทขวน

วันพุธ ๑ ขาม ๑ มินิต ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ มินิต

ชีโวยามก็ไม่มีแหง

ไค้เพื่อนแพงโฉมงามทราวมสงสาร

ประคองเคียงเคียงคู่พระกุมาร

แสนสำราญขานพระทัยไมไคลกลา

วันพุธ ๔ ทุ่ม ๓๑ มินิต ถึง ๒ ขาม

ศศิกรวิวกไม่กแหง

อยู่ด้วยเพื่อนกับแพงโคยทรรษา

เกษมสรวลชวนชมภิรมยา

ในอุทขานสำราญขานพระทัย

วันพุธ ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ทุ่ม ๓๐ นาที

คุโกรโธท้าวเธอเคว้าจิดคั	ระลึกคึกคิงมารกาน้ำทไธล
ไม้สั๊กขามนั้กครอมใจ	อุประมัยเหมื่อนความตามิทาน

วันพุธ ๗ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

กุมโมเมือพระลอเจ้าพลัดพราก	กำกักรากมารกามหาสถาน
เพราะอยู่เฝ้าเจ้ากลกมลมาน	อย่าทำการอันนั้ลคนอง

วันพุธ ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ทุ่ม ๓๐ นาที

โสโรพระลอขรรณาด	คึกคิงนชสัถสวาทเจ้าทั้งสอง
กักรากมารกามาหาน้อง	ขามนตองท่นร่ายซ้ำปลายคี่

วันพุธ ๑๐ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ย่ำรุ่ง

ฟูโธเมือพระลอคึกภพ	มาประสพสมนางอยู่ปรางศรี
สุขเกษมเปรมปราทกตรั	เ็นขามกักร้างข้างตำรา

วันพฤหัสบดี ย่ำรุ่ง ๑ วินาที ถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

ครูนท้านเปริยความตามนิยาท	พระกักราชเรืองฤทธิ์ทุกทศ
เกิดในวงศ์พงศัศยทริยชคิยา	เ็นมหาสมมทิงค์ผู้ทรงนาม

วันพฤหัสบดี ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

กุมมะพระไกรสวดยราชย์	เอกราชฎาเลื่องเรื่องสนาม
แต่ร่พรทรงของพระองค์นั้ไม่งาม	ตำรายามนั้ว่าคึกคิงมีมา

วันพฤหัสบดี ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๕ โมงเช้า ๓๐ นาที

สุริษพระไกรเมเส	ซอประภาวคิเสนหา
ประคองเคียงเพียงกวงนั้ยน	ครองภารวเ็นสุขสนุกสยาย

วันพฤหัสบดี ๕ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง เกยง

ศุกระประภาวคิท่น	ไปรวิษคิเรคินเรืองฉาย
กักราชรอนใจไม่สยาย	เ็นขามร่ายรอนรพนั้ประมาณ

ของเก่า

มีน

วันพฤหัสบดีที่ ๑ มีนาคม ถึง ย่ำ ๑ โมง ๓๐ นาที

พระยามหุพรพรตราช	ไปตามนาฎถึงประเทศเขตต์สถาน
ไต่พ้องคันทน์ขาวลำภาพาน	แต่ภักขามิไต่เข้าใกล้นาง

วันพฤหัสบดีที่ ๑ โมง ๓๑ นาที ถึง ย่ำ ๓ โมง

จนเทาท้าวไทพิไรรำ	ทุกคืนคำกำสรวลสลดหมาง
ไม่สู้ก็ยามนเย็นปานกลาง	มักระร้างแรมรักประจักษ์ใจ

วันพฤหัสบดีที่ ย่ำ ๓ โมง ๑ นาที ถึง ย่ำ ๔ โมง ๓๐ นาที

เสารักศราษชนะศึก	ก็สมนกันคิระมิไทน
ทำสงครามยามนระมิชัย	จงจำไว้เย็นอย่างอย่ากลางแคลง

วันพฤหัสบดีที่ ย่ำ ๔ โมง ๓๑ นาที ถึง ย่ำค่ำ

ครุ่นตึกตึกศราษ	เสวยราชย์กตวิกตฤทกแห่ง
สมกิงจกตึกไวมิไคแคลง	กฤษ์แต่งให้หิบุญมีมา

วันพฤหัสบดีที่ ย่ำค่ำ ๑ นาที ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ นาที

ชีวิตอกโมโหฟารล้ำ	เวลาค่ำยามนกันกหนา
ไต่เมื่อพระสันทนุมาร	อาชาพาลกลยวเทยวหาเมียบ

วันพฤหัสบดีที่ ๑ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๑ ยาม

ศศิไคพานพยประสพพัทรว	อาวีรวิกรมใจไหนไต่เสีย
ไม่อ้อมหน้าคำเข้าเล่าเคล้าเคลือบ	หาลูกเมียบามนิกสุทไ

วันพฤหัสบดีที่ ๑ ยาม ๑ นาที ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ นาที

ศุโกรสันคูน	เสกจกนภารอาณผ่องใส
อยู่ด้วยนุชประภาฉายาใจ	ครองเวียงชัยชันชมภิมรมา

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๒ ยาม

ภุมโมชมชิกพิทवास	ทวียนางนาฏแน่นห้อยเสน่ห์ทา
เสวยรมย์ชมแสนสรวรยา	ทั้งสอรวรรณเวียนเทิงใจ

พ. ศ. ๒๔๗๗

ตำราอุปัฏฐาก

วันพฤหัสบดี ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ทุ่ม ๓๐ นาที

เสาโรเมอมา้อาชาซากิ

พานางนาฏจัมเงินนินโส

ไปหาพระมารดาฝ่าย

แต่ยังไม่ถึงพอครึ่งทาง

วันพฤหัสบดี ๗ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

พูโมาอาคัยอยู่ในข้า

พลก็ถ่มน้ำขึ้นช่องขังหมองหมาง

มิโรไฟโรโกถ้ามานาง

อย่าเดินทางอันครายระวี

วันพฤหัสบดี ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ทุ่ม ๓๐ นาที,

รวินางนงเขี้ยวสำเภาแตก

ถ้ามายากายว้ายแหวกวารีศรี

ห้ามมิให้เดินทางกลางนที

เหตุระมีเหมื่อนกันดังพรรณนา

วันพฤหัสบดี ๑๐ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ข้ายรุ่ง

ชีโวสุริโยโรภาส

ของคัมภีร์เดินไพรโกลนักษณา

ไคพอกยพาศ์แสนปรัก

ก็พิศพาทันไปทั้งใจปอง

วันศุกร์ ข้ายรุ่ง ๑ วินาที ถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

คุโกรยามมหาสดาผล

พระสุชนมาเบิกกานึกสนของ

เข่นกษัตริย์พวงเพ็ญอรเธรอง

ไคครอยครองสมบัติสวัสดิ์

วันศุกร์ ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

พระพระไภยมโนเรศ

เข่นอันเกศไกรลาสยี่ศรี

โฉมสำอางนางพักุมาร

พระภุมชนชมภิรมย์ทรง

วันศุกร์ ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๔ โมงเช้า ๓๐ นาที

จินเทายาวเรศเมอเทศมิ

พญานางสั่งถึงวังหลวง

ว่าเศรวิโคกโสภณน้ำทวง

ทุกวงหฤทัยระไลลง

วันศุกร์ ๔ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง เทยง

เสาวีสามเฑียรตามหา

แสนโสภามาในไพรพระทรง

ถึงอาศรมฤๅษีทักกลาง

พระโคมยงไคตามความสัทธา

วันศุกร์เที่ยง ๑ มินิต ถึง ย่ำ ๑ โมง ๓๐ มินิต
 คุรยาภาณุกษ์ชัชชอง คังทำนองนางสั่งไม่กัชา
 พระศาจำถ้อยคำแล้วอาลา ยามันหนาถ้ายากกัวยจากกัน

วันศุกร์บ่าย ๑ โมง ๓๑ มินิต ถึง ย่ำ ๓ โมง
 ภมมะพระวัยไปกังใจหวัง ชันจทล้งนกลใหญ่ข้ามไพรสาณท์
 ถึงไกรลาสยาทรเบียรรรรัต เข้าเขตคัชนชเสมายังธานี

วันศุกร์บ่าย ๓ โมง ๑ มินิต ถึง ย่ำ ๔ โมง ๓๐ มินิต
 สัริชมาปะเมื่อนางสรง จังให้อามรงค์อินเรืองศรี
 นางเห็นอบคินทรกัยนัก กิณรส์อดคูปพระกุมาร

วันศุกร์บ่าย ๔ โมง ๓๑ มินิต ถึง ย่ำค่ำ
 คุกระพระไค้เสวยสุข นิราศทุกขุสัไสโสมสร
 ไค้ นางคินชนกคิตสันทินอน สดภาพพลสวัสดิคัยุคักร

วันศุกร์ย่ำค่ำ ๑ มินิต ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ มินิต
 คุไกรโฬฬารมทาวเคษ เมือพระเวสสันดรอันนาถา
 ไค้ครอยครองเสน่แสนปรีชา ฝ่งประชาชมชนทุกคินวัน

วันศุกร์ ๑ ทุ่ม ๓๑ มินิต ถึง ๑ ยาม
 ภูมโมขามนัรายให้อักขวาง ให้อานช้างเผือกผู้คัวยชน
 พลเมืองเคื่ององค์พระทรงธรรม กัชวณกัณครหาว่าไม่คั

วันศุกร์ ๑ ยาม ๑ มินิต ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ มินิต
 โตโรวัยไค้เมือยคัาโกรธ พิฆาฏโทมสำทักคัองชัยหนี
 ไม่เอาไว้ไค้พรากจากบุรี กัวยทำผิกประเวณเฒ่โยธาณ

วันศุกร์ ๔ ทุ่ม ๓๑ มินิต ถึง ๒ ยาม
 พุโธสัถยคัวิยกลักระถา คัองกลลันกลัษณนัยคัวยไกลสถาน
 ละห้อยให้โหยพระทัยในกองการ ถึงสถานวงกุฎคักราย

วันศุกร์ ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ทุ่ม ๓๐ นาที

ยามวิชัยชุกไปทูลขอ	สองพระหน่อวรรณารถคัมภีร์มากหมาย
ไต่แล้วพามาเมื่ออื่นเรื่องพราย	ฝูงอำมาตย์ทั้งหลายก็ยกยอ

วันศุกร์ ๗ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

ชีโวชุกขึ้นปราสาท	ไทธรรมาลัยอ้อมไม้เกียกคัน
ท่องแตกคำขวยชีฟวัน	ในยามนั้นว่าร้ายทำนาค

วันศุกร์ ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ทุ่ม ๓๐ นาที

ศศิเกณท์ช้างม้าโยธาทัพ	รับพระเวสสันดรทวยชอุ้ม
ทั้งไพร่พลแห่ห้อมล้อมพริ้งพร	เสด็จสู่กรุงศรีวิรมย์

วันศุกร์ ๑๐ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ย่ำรุ่ง

ศุโธระพระบิการราชาภิเษก	เป็นองค์เอกภอมกษัตริย์อันสูงสม
เฉลิมมิ่งมงคลอันอุดม	เป็นบรมสุขโกลิโยบุญยศ

วันเสาร์ ย่ำรุ่ง ๑ วินาที ถึง ๑ โมงเช้า ๓๐ นาที

เสด็จกำลังตั้งช้างสาร	ท่าแห่งหาญฤทธาอันปรากฏ
ไต่เมื่อออกขมุขิมพิยส	เป็นท่าหนกในยามตามเริงร่า

วันเสาร์ ๑ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง ๓ โมงเช้า

ยามครุพพพราหมณ์เอาเป็นสัว	จำแลงตัวกรังกรึงเป็นหญิงสาว
บ่าเรอกรักกักไม่มีคาว	ทุกคำเข้าชมชดสันทอน

วันเสาร์ ๓ โมงเช้า ๑ นาที ถึง ๔ โมงเช้า ๓๐ นาที

ภุมมะเกศบุครอันสุกรัก	ช้อยบุญญลักษณ์เรื่องฤทธิมหิธร
สุขเกษมเปรมปราศถาพร	ยังไม่วรจากสถานของมารดา

วันเสาร์ ๔ โมงเช้า ๓๑ นาที ถึง เที่ยง

สุริยะลักพาพิภพนี้	ข้ามคิ่วห้วยธารตระหนก
ไม่ร้อร้งทั้งแก่เรียม	ข้ามนพาทันหนักสูกใจ

วันเสาร์^๑เที่ยง ๑ นาที ถึง บ่าย ๑ โมง ๓๐ นาที

ศุกระมาประเฒ่นักวัง	ยืนอยู่ข้างมหาศาลาโหล
เป็นขามก็หนีรอกคงปลอกไป	ไม่มีภัยแล้วพานสำราญกาย

วันเสาร์^๑บ่าย ๑ โมง ๓๑ นาที ถึง บ่าย ๓ โมง

พจนางักยประจักษ์เหตุ	ชลเนตรกลอกรของลงนงสาย
ไปตามลูกกับฉวแทยทวิทาย	เป็นขามร้ายหมายจำเอาทำนอง

วันเสาร์^๑บ่าย ๓ โมง ๑ นาที ถึง บ่าย ๔ โมง ๓๐ นาที

จันทนางกถิงซ่งพินาศ	โอรสราชทกแทนพระคุณเสนอง
ไม่สู้ ^๑ ขามมนักซิกซ้อง	นางจึงต้องมรณาชั่ววาวาย

วันเสาร์^๑บ่าย ๔ โมง ๓๑ นาที ถึง บ่าย ๕ โมง

เสาร์ ^๑ น ใต้เมื่อดุรัก	เวญคักก็โสภาระหาไหน
ไค่ครอบครองขานไม่มีภัย	สำราญใจทุกวันวันเกร

วันเสาร์^๑ค่ำ ๑ นาที ถึง ๑ ทุ่ม ๓๐ นาที

โสโรทมนานอันหาญกล้า	รัชสาทรวงฤทธอัคร
พญายักษ์รายกัมประณมกร	ชาคัยนอนที่ศาลาในราตรี

วันเสาร์^๑ ๑ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๑ ยาม

พโรทมนานทะยานหาเร	หมายเอาเกาะลงถ่านเรืองศรี
ก็หาเรตรงลงราชธานี	เป็นขามก็ไค้สัสมารมณถึง

วันเสาร์^๑ ๑ ยาม ๑ นาที ถึง ๔ ทุ่ม ๓๐ นาที

ยามวิจิตรของมอของเขม้น	ก็แลเห็นอีกาพระยาหญิง
สังเกตุยลแยบคายแยบอิง	เห็นความจริงข้อสัภัยก่อภัสศา

วันเสาร์^๑ ๔ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๒ ยาม

ชีไว้อยกยถวายเป็นแหวน	ลัิกาแสนเศร้าสรวัดระห้อยหา
ชลนัยน์โหลหลังกิ่งจาวา	นางโสกาฟูมฟ่ายแทยววยปราณ

พ. ศ. ๒๔๗๓

ตำราอัฐกาล

วันเสาร์ ๒ ยาม ๑ นาที ถึง ๗ ทุ่ม ๓๐ นาที

ศศิบุตรพระพายถวายแล้ว	เห็นนางแก้วโสภณาสังสาร
แล้วกลับมาจากเขาวมาลย์	เข้ารุกรานทุกสวนขลุ่ย

วันเสาร์ ๗ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ๓ ยาม

ศศิบุตรนำขลุ่ยลงม้วยมรณ	ชาวขจรทรายถึงท้าวขลุ่ย
อัครระทกกักกองทองอัน	ขลุ่ยกรวีโรโรพิโรใจ

วันเสาร์ ๓ ยาม ๑ นาที ถึง ๑๐ ทุ่ม ๓๐ นาที

ภุมไมอินทรชิตรบอาสา	กรีบบาสวนขวัญเห็นถึงใหญ่
จึงแผลงศรขยี้ท้าววนรไว	แต่นำไปถวายพระยิกา

วันเสาร์ ๑๐ ทุ่ม ๓๑ นาที ถึง ขำรุ่ง

เสาวโรเกียรไถลัษณ์รุ่ง	ทณมานแผลงขลุ่ยท้าวขลุ่ย
อัฐกาลสองสถานจำพินมา	แม่นายทราเลื้อยเค็นคำเนินเขย

จบตำราอัฐกาลแต่เพียงนี้

อุปสรรค

ข. นิยม

“โลกเรานี้คือละครโรงใหญ่ และพล-
โลกคือตัวละคร” นี่เป็นวาทีของเชกสเปียร์
พลโลกทุกคนย่อมมีตัวทอย โดยละเพาะที่จะ
ต้องแสดง พ้นพลาเป็นเวที มีอรรณชาติ
เป็นผู้อำนวยการแสดง ยทบาทก็องแสดง
อยู่เสมอไม่มีเวลาพักผ่อน เริ่มเชกฉากแต่
เวลาปฏิสนธิจนชีวิตแตกดับ ยทบาท
สำหรับผู้นั้นจะสิ้นสุดลง

ชีวิตของคนเรา ความเป็นอยู่ของพลโลก
เป็นของประหลาดมหัศจรรย์ อะไรเล่าเป็น
สิ่งทมนนย์ปวารณา สิ่งนั้นก็คือความสุข
หลัดทนทุกขภัยพิภพทั้งมวล แต่จะเป็นไป
ไภ่ก้ามความปรารถนาอันทุกสิ่งหรือ คนเรา
ต้องฝ้ออุปสรรค ฝ้อ—เครื่องกักขวางทางแห่ง
ชีวิต ฟ้ากฝนให้พินาศย่อยยับไป เมื่อสำเร็จ
สิ่งทีประสงค์คือทุกแห่งความมุ่งหมาย — คือ
ความสุข

ฉากหนึ่งของละครแห่งอรรณชาติ เชกขึ้น
ในภาทหนุ่มสาว ภาทของหนุ่มสาวเต็มไปด้วย
ก้วยความรัก ไม่มีใครเลกลกหลัดเลียง

ไปไภ่ ทวี เรณูศักดิ์ก็เช่นเคียวกัยชาย
หนุ่มอื่น ๆ เขารักสมรมาช้านาน แต่เคย
ให้ร่วมการศึกษานในสำนักเคียวกันมา บัคน
ต่างมีอาชีพละเพาะก้วยกันทั้งสองฝ่าย ทวี
อยู่พญาไท แต่สมรอยู่สามเสน เมื่อว่าง
การงาน เมื่อไภ่ ทวีหาโอกาสไปพยปะ
สนทนากัยสมรเสมอ เรื่องกสนทนา แม้ว่า
จะเคยสนทนากันมานานบแล้วกั แต่ก็เป็น
เรื่อง ของ หนุ่มสาว เป็นเรื่องทยไม่ลง
สปีกหาห็นง เขาทั้งสอง พย กัน ครัง หนึ่ง เป็น
อย่านนอย ทั้งสองอาลยรักกันแม้ว่าจะรัก
กันชั่วเวลาช่นเล็กน้อย พกถึงฐานะของ
ทั้งสองฝ่ายก็ไล่เลียงกัน ไม่แตกต่างกัน
เท่าไภ่กั ทวีก็หวังทีระครองครองกอก
สมรไว้ในฐานะภรรยาฝร่วมชีพ ส่วนสมร
เล่าก็เคียวมพรธมอยู่ทุกขณะทีระอยู่ในวงแขน
ของทวีในตำแหน่งภรรยา แต่ก็เทกไภ่เล่า
เขาทั้งสองจึงดำรงทนเป็นโสภอยู่ ในเมื่อ
ทั้งสองฝ่ายมีใจสมัครสมานก้วยกัน ทวี
พยายาม อยู่เสมอ ทีระให้ การ สมรส ของเขา

พ. ศ. ๒๔๗๗

อุปสรรค

สำเร็จไปโดยเรียบร้อย แต่ชั้ยก็ยังไม่เห็น
ที่ทิวเวลานี้ คากทิวเองว่าไม่สามารถดำรง
ความสุขของสมรได้เต็มที่ นี่เป็นอุปสรรค
อันหนึ่งของทิว การนั่งนั่งเฝ้าเข้าออกไป
ส่วนสมรนั้นมิได้มีความรังกะย ใดๆ ใน
เรื่อง เงิน ๗ ทอง ๗ ทพย สมัยที่เท่าใดนัก
ขอแต่ให้มีความสุขใจก็พอแล้ว ทิวรอโชค
กัวยความพยายามผจญภัยโลก อันเป็นทาง
ของชีวิตที่จะต้องประสบ

คืนวันเสาร์ เป็นวันซึ่งใคร ๆ ก็หยุดงาน
สมรคาดว่าทิวจะมาหาในวันนี้ เธอ
อ่านหนังสือพิมพ์อยู่ในห้องรับแขกแต่คนเคียว
โดยมิได้กระโดดกระตาก ทิวยังกัวยเข้า
มาในบ้านจนถึงห้องรับแขก สมรหันหน้าไป
ทางหน้าต่าง ทิวเดินทิวไปข้างหลัง สมร
ก็ยังไม่รู้สึก เขาเธอมีมือไปยักทา สมร
ทรวทิวว่าเป็นใครจึงทรวองชนไม่ ไยหน้าม

ละไมพลาถเอามือแกะ

“บอกรักของพี่” ทิวรวมือหญิงสาว
ไว้ พลาถถูกมือหญิงสาวขยับขึ้นอยู่เคียงข้าง
ทั้งสองเต็มไปด้วยความปลายนัดม ผิดหน้า

หญิงสาวเป็นลีสขมพูอ่อน คากทิวปรางทั้งสอง

“น้องกำลังรอพี่อยู่ทีเดียว” สมร เย
หน้าขึ้นกัวยาวกัวยสายตาอันน่ารัก ทิว

กระดองกอกพาเดินออกไปที่เฉลียง

คืนนั้น เป็นคืนเดือนหงาย ดวงจันทร์เสี้ยว

เต็มดวง ลายแสงนวลยาวนานทอดฟ้าสคราม

อ่อนปร่าจากเมฆหมอก ทอกราวทิวหน้า

เรือนส่งกลิ่นมาตามลม ร่ายแซกในกระดาง

ลายคราม อ้ากลืนนวลขาว ชูกิ่งก้าน เหนือทิว

ความกระแสดม ทิวเกิดกอดจายแซก ซึ่ง

กำลังยานยนต์ให้สมรคม พร้อมกัวยกมือ

สู่กอดกัน หน้าของหนุ่มสาวชิดกันอีกครั้งหนึ่ง

“ชนใจของพี่” ทิวกระซิบที่ข้างหูหญิง

สาว สมรซัดสายตาอันคมวาวขึ้นมอง

เขา สายตาประสานกัน เต็มไปด้วยความ

หมาย มือซ้ายของเขาโอบว้างสาวรักไว้

มือขวาโอบไหล่ ก้มลงขยิบพวงปรางทั้ง

สอง ความเงยปรากฏชั่วขณะหนึ่ง ทั้งสอง

อยู่ในห้วง แห่ง ความสุข — สุขอย่าง ไม่มีที่

เปรียบ—ความรักบริสุทธิ์

“พี่คงจากน้องไปเสียแล้ว” ทิว พก

อย่างเศร้า เมื่อถอนริมฝีปากจาก พวงปราง

หญิงสาว “เราคงไม่มีโอกาสพบกันเช่นนี้

อีก”

“ทำไมจึงพูดเช่นนั้น” สมร พกด้วย

เสียงแผ่วเบา “พี่ไม่คิดถึงน้องหรือ”

“บอกรัก พี่จำเ็นต้องไป ไปรับ

พ. ศ. ๒๔๗๗

อุปสรรค

“ ยอกรัก พืชอมอบแหวนไข่มุกน้อย สองของสมรักกระหัดคอชายรัก ริมฝาย
เป็นเครื่องระลึกแทนทวี ” เขาพกดวง ๔
ควัก แหวน นามสกุล ของเขา สวมนาง มี
ชายของสาวรัก ด้วยความประหลักรวง ที่สวมแหวนไข่มุก ประจวบ ด้วยความรัก
แล้วประคองมือขึ้นจรดแหวน ความอาลัย

สมรมองแหวนแล้วมองหน้าทวี สาย
ตาประสานกัน ด้วยอำนาจความรักอันมิไ
อันเคียดกัน ต่างเฝ้าจ้องอกกัน ริมฝาย
ทั้งสองจรดกัน สดุดีแห่งความรัก — ชาย
ชานไปทั่วสรรพางค์ อิ่มเอิบด้วยรสแห่ง
ความสวาท

ความเจียะเข้าปลุกคลุมอัครวาทะหนึ่ง ยัง
คึกคักกันคางคกยิ่งลงมาก ดวงจันทร์เลื่อน
ลอยไปสี่ช่องประจิมทิศ

“ น้องจำ ” ฝ่ายชายทำลายความเจียะ
ขึ้นก่อนในที่สุด “ แสงจันทร์เย็นพระยาน
ความรัก ความสลับซับซ้อนของเรากี่สอง น้อง
รักพระเริ ”

“ ค่ะ ” สมรละอายพิศ “ น้องรักพิ
ทวันทาย ขอพี่ไปประสพแต่ความสุข เจริญ
ในหน้าที่ราชการเถิด น้องก็โง่มากที่ได
แหวนนามสกุลของพี่ไว้แทนทวี ”

ชายหนุ่มประคองสาวรักขึ้นชน โอบ
แขนทั้งสองวงสาวรักไว้ แขนน้อย ๆ ทั้ง

สองของสมรักกระหัดคอชายรัก ริมฝาย
จรดกันอัครวาทะหนึ่ง

“ พลัดละ ” ทวีกล่าวอ้อถู พลายยกมือ
ที่สวมแหวนไข่มุก ประจวบ ด้วยความรัก
ความอาลัย

สมรนั่งมองตามมือ น้ำตาพรูออกมา
อีกด้วยความอาลัยรัก แล้วทวิกลาถ้อย

๐ ๐ ๐
สองวัน รากวันนั้น เป็นวันที่ทวิจะต้อง

เดินทางไปรับราชการ ทางภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ ในแคว้นซึ่งไม่มีสมร แคว้น
แคว้นซึ่งความเจริญยังไม่ถึง ผู้สถานที่
ที่เต็มไปด้วยความ เจียะเหงา แห่ง ธรรมชาติ

ในสถานวัดไฟกรุงเทพ ฯ หัวลำโพง คน
โดยสารค้ำคั่ง ชานชลาลัยไปด้วยผู้คนซึ่งไป
ส่งซึ่ง กันและกัน สมรอยู่ในจำพวกผู้ที่ไม่ส่ง
คนโดยสารด้วยคนหนึ่ง หน้าที่ของสมรได้
ชานยานเลย เธอ ระวังให้ที่สุดที่จะ ไม่แสดง

ความเสียใจอาลัยชายรักให้มากเกินไป เธอ
ยิ้มแก่ผู้ที่ไม่ส่งทั่วทุกคน นัยน์ตาทุกคู่ของ
ผู้ที่ไม่ส่งทั่วขบอยุ่ที่สมรด้วยความสงสาร

ระฆังครั้งทีหนึ่งกังวาน บอกให้เตรียมตัว
เสียง ระฆัง ดัง เหมือน ทำให้ สมร หน้า ชักลง
นัยน์ตาแฉ่งมองผู้ชายรักเกาะอยู่ที่บันไดรถ

ข. นิยม

ฝัน

ระฆังครึ่งที่สองชกเวลารด เคลื่อนจาก
สถานี สมรรถนั้นน้ำภาโวไม่อยู่ น้ำคาคล
อยู่ในคลองที่ขึงทั้งสอง เธอเดินผ่านสี่ท
ไปส่งหีบขี้ของกระชาย ออกจาก กระเช้าขึ้นส่ง
ให้ทวิ

“นี่เป็นรูปครึ่งสุดท้ายของน้อง น้องขอ
มอขควงใจไว้กับขรณด้วย” สมรรถคว้า
ความละล้าละลักพลางหยิบผ้าเช็ดหน้าขรณซบ
น้ำภา

ทวิเมมรมผลึก ฝนยม “จะ ขอบใจ
มาก พรักน้องเสมอ”

รดไฟค่อย ๆ เคลื่อนจากสถานี ทวิ
โยกผ้าเช็ดหน้าให้ผู้ที่ไปส่ง สมรรถบ่มมือขึ้น
ไหว รดไฟใช้จักรมถันเร็วขึ้นและไกลออก
ไปนสสุตสายตาของสมร

๐ ๐ ๐

จังหวัดขอนแก่น ทวิเคยได้ขบขันแต่เมื่อ
คราวใดรับคำสั่ง ทวิต้องกางแผนที่ออกดู จึง
ทราบว่าตนจะต้องไปรับราชการ จังหวัดขอนแก่น
ไกลจากกรุงเทพมหานคร อันเป็นที่เคย
อยู่ เคยนอนมานานนี้ ทางไกลจากสมร
ขอกควงใจ ทวิท้อใจแต่จำต้องไปตาม
หน้าที่ราชการ ลงที่นั่นเขาพบลาวพุกภาษา
แปร่งออกไปมากมาย ทวิต้องหัดเรียน

ภาษาลาวอยู่หลายวัน จึงพอพูดกับชาว
เมืองได้ ทวิพยายามทุกสิ่งที่จะทำให้คน
ความสบายใจ ให้คุ้นกับสถานที่ที่จะได้คือ
สบายใจขึ้น การเที่ยวเตร่เวียนวนชมธรรม-
เนียมความเย็นอยู่ของชาวพนมเมือง ก็กับ
งานในหน้าที่โดยมีใครจะเว้นว่าง จึงทำให้
ทวิคุ้นกับสถานที่นั้น

หน้าที่ของทวิจะต้องเที่ยวไปในละแวกบ้าน
ตามบ้าน จะนับว่าเป็นงานที่สนุกก็ได้ ทวิต้อง
พบกับชาวบ้าน ชาวบ้าน เป็นลาวบ้าง ลัว
บ้าง เขมรบ้าง เห็นความเย็นอยู่ การทำมา
หากินแปลก ๆ พืชยาพิษ ยาไปร่ง ยารก
อันเป็นสถานวังเวง มีเหล่าสัตว์ต่าง ๆ
อยู่มากมาย เป็นการเจริญรอยอย่างน่าทว
เลี้ยว สัตว์ที่นาเกรงกลัวก็มีเสือและช้าง
ส่วนสัตว์อนันต์ก็กลาย เป็นอาหารได้ก็อย่าง

โอชะรสในยามนี้ บางตอนซุกซมไปคืบ
โรควัยใช้เงื้อม ทวิสนุกกับงานเหล่านี้ เพราะ
ทวิไม่เคยเห็นสภาพความเย็นอยู่เช่นมาก่อน
ส่วน การ คึกคัก ทาง รถมหาย นน นาน ๆ ก็มี
รถหามาถึงสมรรถครั้งหนึ่ง ในเมืองกล
เข้ามาทำงานในจังหวัด สิ่งที่เขาได้ที่สุด
ในเมืองกลมาถึงเมือง ก็คือ ได้เห็นรถหามา
ของสมร รถหามาของสมรก็ราวกับทิพย์โสด

ข. นิยม

มีน

มีทาทะพาเทวเสยแล้ว และก็ไม่สมควรที่จะ

ไปกับใคร สมรเป็นสักรักเคยเทวเตรี เกย

ร้องเพลงเพราะ ๆ แค้เกยวนเพอน ๆ พา

กันประหลาดใจ สมรไม่เทวเสยเลย เสยง

เพลงก็ไม่ไคยนร้อง คุรวาจะสมรคนละคน

ควงหน้าและแววตา ช่อน ความเศร้า ไว้เสมอ

หมอนของสมรวางวนเขยอกคุมก้วยนาคา อะ-

ไรเล่าทำให้สมรเปลี่ยนแปลงไปไคยงน ทว

ชายที่สมรรัก ที่สมรยกเป็นหลก เป็นชาย

คนแค้ยวักสมรฝากควงใจ ยินยอมที่จะใช้นาม

สกุลของเขาในอนาคต นาน ๆ สมรก็ลย

กล้าแหวนนามสกุลที่ควมอยให้ ในคนสุดท้าย

ที่พยกัน ลุยกล้าแล้วยักชนุมพิภก้วยแสน

รัก เหตุการณ่เช่นนี้ ไม่มีใครล่วงรู้ สมร

ปรียทุกชกยควงจันทร เป็นความลยที่ควง

จันทรจำไว้มิยอกใคร เป็นความลยของหน่ม

สาวที่ฝากไว้กับควงจันทร เกอนท่งสมรจึง

จะไค้ข่าวคราวจากทวชวยรักสักครั้งหนึ่ง บง

ควรวสมรดังกับนาคาไหลก้วยความสงสารทว

ที่ทองผญทอสังต่าง ๆ ที่เล่ามา ความรัก

ของสมรอันมีกษัตริย์นะ ระสังเกดไค้จากก-

หมายละบยท่งของสมรทมิไค้ถวท่งทวท

ชชนอ

บ้านสามเสน

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

พทรักเสมออันเสมอปลาย

เป็นอย่างไวข้างคะ นอ้งยนิคัก้วยทพ

ค้อยคั่นค้อยสถานทช่น เกอนท่งไค้ริบยก-

หมายของพทรงท่ง คักไค้เหลอเกิน คักดัง

พวยากยอกไม่ถก นอ้งไค้ส่งรทหมายไค้ดัง

พเสยควรวท่ง ๆ รุ้สักโล่งใจไค้ไค้จริง ๆ ก

เหมือนนอ้งไค้ค้วยทพไค้ท่งท่ง ค้อย

ทเลาความกลุ้มใจอันใหญ่หลวงไปไค้เล็กนอ้ย

พทรักของนอ้ง นอ้งคักดังพเหลอเกิน นอ้ง

นิยวนค้อยพอยเสมอ พวยาลมนิยงระคะ

กลบมาทานอ้งก้วยชวัก ท่มช่มช่นเข็กยาน นะ

คะ คักดังพวัง ๆ คักดังเหลอเกิน นอ้ง

เขนท่งพมาท เกรววาระไค้ความล้ายาก

เคยวระเขยไซ้ ถ้าระเขยละกัสมคมาเขยไค้ไล ๆ

นอ้ง นอ้งจะค้อยเป็นลพยายาลพพันคัก้าทก

สังกทอย่างสำหรับพท้วยความรักอย่างจริงใจ

พชา อยาลมนิยงระคะ สงสารนอ้งบง

เมือไรพะกลบมา คักดังวัง ๆ ลากพทรัก

ยังของนอ้ย

รักและคักดังเสมอ

จากนอ้งพทรักและรักพสมอ

สมร.

พ. ศ. ๒๔๗๗

อุปลรรค

กุเลกชายหนุ่มกษัตริย์สาว มีความ
สมัครรักใคร่ กันอย่าง ผักกาดใจ ผักกาดใจ
กัน ฝ่ายหญิงนั้นก็อยู่เสมอกับเขาเปลี่ยนนาม
สกุลยอมใช้นามสกุลของ ฝ่ายชาย ด้วยความ
เต็มใจ ชายหรือกษัตริย์ทั้งดวงใจ เป็น
ความรักอันบริสุทธิ์ของคู่หนุ่มสาว ทวีตมาน
สมัครสามัคคี เพื่อความดีความงามในอนา-
คต

ธรรมชาตินั้นผู้ยืนกลางในเหตุการณ์ทั้งสน
กลางย้ายแห่งจังหวัดขอนแก่น พินาม
ประเทศซึ่งมีหน้าทราชาการมีกตวอยู่ ใน
ข้างอุคมไปด้วยโรคภัยไข้เจ็บ สัตว์ร้าย
ต่าง ๆ ทวีตมาทวนเป็นอย่างนี้ จึงตาม
ความใช้เขยอย่างใดมากล้ากว่าไป ไม่ วัน
หนึ่งในเดือนธันวาคม ทวีตยศเขาเข้าเป็นเรือน
นอน เป็นสถานทพงาน มีชายชยสูง เต็ม
ไปด้วยต้นไม้ ใหญ่น้อยสูงส่งสร้างทรงเหยียบยจน
เมืองชน มีพญ ไม่หลายอย่างเหลือทีระเน
นัย คั้นข้างเขยคั้นไม้ ใหญ่กว่าคั้นอื่น ๆ
ข้างคั้นใหญ่หลายโอบรอบ ช่องทางที่จะ
ผ่านไปรอกกเคียว มีแถวถลพญ รุกชชาติ
อยู่ทั่วไป ทวีตยศงาน ๓ คนมาถึงสถานทณ

อากาศในเดือนธันวาคมควรระปลอกไปวัง
ปราสาทหมู่เมฆและลมพายุ วันอากาศ หวันไหว !

วิปริตไป ทั้งพามกรรมเต็มไปด้วยหมู่เมฆ
และพายุร้าย ไฟฟ้าไหม้กระพืออยู่เบื้องหลัง
คหิมอนมันตามวกไล่เข้ามาทุกที ความ
สะอื้นสะเทือนมีคิมชนแก่ทวแม่คั้นอัย เขา
ทรวายยังมิห่มบ้าน พวกส่วย อยู่ข้างหน้า อัก
ห่มท่ง ซึ่งไกลจากที่เขาอยู่เวลานั้นเพียง
๔ กิโลเมตร ต้องข้ามลำห้วยซึ่งไม่สูงใหญ่
นัก เขาจึงเร่งเท้าเลาะลัดคักบารณา มีค
เล่มหนึ่งเขยคั้นอัยเลาะถึง ไม่ ทชวางหน้า แหวก
ทางไป / คนงานเป็นชาวอุบลราชธานี มีความ
ทวาทกลวิเลทภัยค่าง ๆ อันระมาดัง
“อีก ๕๐ เส้นถึงห้วยขยงกรบ แล้ว
ต้องต่อไปอีกจึงจะถึงบ้านห้วยทามาญ ” คน
งานคนหนึ่งละล้าละลิกออก
“เคยกถึงคอก ไม่ค้องทกใจ ” ทว
พกให้คั้นงานมีใจทชน
ข้างขวามือข้างหน้ามีคั้นข้างใหญ่สูงส่งล้าง
มวอชพินชากคั้นท่ง เพื่อชวชยานเข้ามา
เกยนาผนชาง อักคั้นท่งกถกชากไว้เหมือน
กัน ชวชยานเข้าจะมาสุมไฟลนไว้ก้นหน้า
เขามาถึงสักเล็กน้อยไฟยังลุกอยู่ คั้นข้าง
สูงทระท่ง่านชนรยลมแรง
ทั้งพาคำวณอยู่ก้องบ้า สายฟ้าลั่นสนั่น

ข. นิยม

มี

หัวมาถึงต้นยางใหญ่พอที่ ลมพายุกล้า นาน ๆ ก็ถอนใจสำคัญโลกอีกครั้งหนึ่ง “โทร-
ชัน พักปะทะกันยางไทยแรง เสียงกังไกรรม เลขไปบ้านฉัน ”
ใหญ่ ต้นยาง โคนลงทรงคอกคอกถูกขากไว้ “สมร-พี่ มักรวมของลาแล้ว—พบกิน—
หักสะบั้น! ซาคีหน้า—พี่—กาย—ในย่านทิว” ทิวสง

อนิชา! ชายหนุ่มผู้มีกรรม ถูกถึง กว้างสำเนียงสนเครื่อ
หนึ่งของต้นยางฟากลงด้วยกำลังแรง ทิวลม หน้าทวย สะอึกครึ่งหนึ่ง กัสสนม
ลง! คนงานคนหนึ่งถูกต้นยางค้ำระคนตกกาย หายใจ
ทันที

คนงานอีกสองคนด้วยความตกใจ วัง อย่างไรลงไปได้ เป็นครึ่งใจก็สีก ผลุณณัน
ไปใกล้ต้นยางอีกครึ่งกลัมา เข้าประคองทิว รัยเคินไปโดยเร็ว
ไว้ พยายามยกกิ่งยางออกให้เคลื่อนจาก ท้องฟ้ากระแวงอีกครั้งหนึ่ง พายุสงย
ร่างกายของนายที่รัก แท้ก็หมดหวัง ถึงยาง นแสนกรรยอนหนึ่งของธรรมชาติด้านวย
ใหญ่มาก ร่างกายของที่ถูกครึ่งไว้ก็ขยับ ให้เห็นไป ขยายทิวของทิวถึงอรสาณในเวลา
กิน โลกที่ไกลทางจุมและปากโสมกาย เพียง ๓๔ ปีเท่านั้น
ทิวใกล้ลิ้มคางขึ้นทำปากหมยหมย

“อ้อน” เขาพุกด้วยเสียงแผ่วเบา “ฉัน สมรนั่งอยู่ที่เดิมถึงเรือนเช่นเคย ใน
กายแล้วไปบอกก้านผู้ใหญ่นาน บ้านห้วย วันคืนเดือนมกราคม นั่งกถึงเหตุการณ์วัน
คามายก้วย” คำพุกของเขาหายไป—วันทั้งล้าก้านเช่นคนผู้ค้ำทวย
ขณะหนึ่ง ความสงยเข้าครอบงำคนทั้งสาม เธอหนึ่งเหมือนปล่อยอารมณ์ให้ล่องลอยไป เก็ก
ขณะหนึ่ง คนใช้เข้ามาในขณะทีสมรนั่งเพลินอยู่ด้วยอา-

พายังกระดองอยู่ ท้องฟ้าค่อยไปรุ่งขึ้น การอณรรยอื่น สมรสะกึ่งหันไป
ไฟสว่างลง “คุณครี” เก็กคนใช้ขึ้นโทรเลขให้

“เขียนตามคำพุกของฉัน” ทิวฉุนใจ สมรเอื่อมมือไปรับโทรเลขก้วยความ คค
พุกก้วยลำยาก โลกที่ไกลออกมีหอยกหย่อน ใจ มีอสนนัย ๆ แล้วลิกออกอ่าน คำพุก

พ. ศ. ๒๔๗๗

อุปสรรค

ของทิวทัศน์ไว้มือก่อนสิ้นใจปรากฏแก่สายตา มา เขยิบคางขึ้น ถอนหายใจยาวครั้งหนึ่ง
ของสมรอกครั้งหนึ่ง แล้วถ่วงหัวขึ้นจนสุดเสียง ล้มโครมลง
กวางตาของเธอเบิกกว้าง น้ำตาร่วงลง ไปข้างหน้า หมกตคั่นแน่นอยู่ที่ยก

—จบ—

๑. คนกลัวใจ ยิ่งใกล้ ยิ่งถ่วงก
การไว้เบี่ยง เลี่ยงมนุษย์ ทุกๆชาติ

กลัวนรก ท้อทลาย กลายขยาท
น้ำไอวาทจริงใจ หลอดไขเย็บ ฯ

พระศรี นิพนธ์

ธรรมานุสสรณ์

ขัตติโย เสฏโฐ ชนเศรษฐี

กษัตริย์ประเสริฐสุดในหมู่ชน

หลุมฝังศพที่ ๘

องค์พระขัตติยบรมเชษฐี
เป็นประมุขเทวชนนุเสลา—

สุตวิเศษณนิกรประชา
สุกมโอาศรณรุกรการ

วิชาชาจรณสมบุโน โส เสฏโฐ เทวมานุเส

ท่านผู้ถึงพร้อมกวีวิชาและจรณะ

ประเสริฐสุดในหมู่เทวคาและมนุษย์

ผู้พิบูลย์ณคุณวราณา
นับประเสริฐอุดมมณมนุษย์

วิทยาญและจรณวิสุทธ
เทพบุตรนิกรคณเพรหม

กุสโลว ชหาคี ปาปก

คนฉลาดนั้นแล ย่อมละสิ่งที่ลามก

กุศลสุตุดฉนที่ ๘

กุสธชนะฉลาดอาจหาญ
มนะบมิจะประพฤติบาปกรรม

สละอกุศละมานน้อมธรรม
สุจริตปฏิบัติบ่มทาน

ราคโทสโมหฤษยา นิพพุโต

พระอริยเจ้าพ้นพานแล้ว เพราะสิ้นแห่ง รากะ โทสะ โมหะ

พระอริยชนะถึงนิพพาน
รห ทุส มุห สัมมูจเฉท

เพราะขยวยะและผลาญพองเกลส
และสละมละนิวรณ์สิ้นศูนย์

พ. ศ. ๒๔๗๗

ธรรมานุสสรณ์

สพฺพเว นิภูชิปัสฺสนติ ภูตา โลเก สมุสฺสขํ

สํวญฺญํเกกฺกมาแลวหมคทวักกัน จักทั้งร้างกายไว้ในโลก

สุทรวาจาฉนํที่ ๑๐

ปวงสัตว์ซึ่งอุปบัติ
จักทั้งเทหะ และซาก

จะพลัดจะพราก
ณโลกละไป

อินทฺริยานิ รุกฺขณฺติ ปณฺชิตา

บัณฑิตย้อมรักษานิทรีย

บัณฑิตย้อมบริรักษ์
ซึ่งอินทฺริยบมโห

พิทักษะไว้
วิกลวิจารณ์

ปาปมิตฺโต ปาปสฺสโย ปาปอาจารโคจโร

คนมีมิตรลามก มีสหายลามก ย่อมมีอาชวาระและโคจรลามก

ปณวฉนํที่ ๑๐

มีมิตรลามกและสหาย
ย่อมอาจารย์ระตะเหลว

ชั่วเลว
เหี่ยวไป

ปณฺชิโต ลีลสมฺปนฺโน ชลํ อคฺคิวั ภาสติ

บัณฑิตสมบุรณด้วยศีล ย่อมสว่างไสวเหมือนไฟโพล่ง

ท่านธีรศีลจริยา
เทียมเทียมเปรียบขวลิตะไฟ

สว่างไสว
พลุ่งโพล่ง

มาตาปิตา ทิสฺสา ปุพฺพา

มารคาธิกา เหมือนทิดเขื่องหน้า

รวมวฉนํที่ ๑๐

มารครบิดา
เหมือนทิดบุตรพี่บรร

ปรากฏคุณควร
เหตุคุณะยังขง

อุบลวรรณ

มีน

อาจารย์ ทักษิณา ทิลา

อาจารย์ เหมือนतिक์เบื่องขวา

อาจารย์ โทค
เหมือนतिक์เบื่องซ้าย

โยคคุณะควรวง
ทักษิณะมีนหมาย

ปุตตทารา ทิลา ปจุลา

บุตรภรรยา เหมือนतिक์เบื่องหลัง

บุตรภริยาเปรียบ
เกิดธรรพ์ทั้งหลาย

เทียบतिक์หลังท่าย-
ต้องอนุวัตรบด

มิตตามจุจา จ อุตตรา

ส่วนมิตระหมากย์ เหมือนतिक์เบื่องซ้าย

มิตรและอมาตย์ชาน
กิจธรรพ์เปรมปรีดี

ปานतिक์ซ้ายมี-
ช่วยบมิได้ยดฉันท

ทาสกมุขกรร เหฏฐา

ทาสกรรมกร เหมือนतिक์เบื่องต่ำ

ทาสและกรรมกร
คามมนะนายบัน

ผ่อนธรรพ์การผัน
เปรียบतिक์ต่ำสม

อุทฺธิ์ สมณพราหมณา

สมณพราหมณ์ เหมือนतिक์เบื่องบน

สมณพราหมณ์
ควรชนะน้อมนิยม

ทรงคุณอุตตม
เปรียบतिक์เบื่องบน

พ.ศ. ๒๔๗๗

ธรรมานุสรณ์

ภิกษุ โข จ กาเม อภิปฏิญาณติ

ผู้บริโภคมกขมปรารถนาพัก ซึ่งการมารณยังขึ้นไป

มัตถาณันท์ ๑๐

ชนผู้อาโยค
ยังปองพยายาม

ฤทธิบริโภคมก
ปรมนิยามณ

อนาว หุตวาน ชนคติ เทห์

ผู้บริโภคมกเป็นผู้ยังพร้อมใจอยู่ระวางกายไป

ผู้เสพส้องกา-
จิตต์ยังห้วงชม

มบมิจะสาสม
ก็จะมีละร้างไป

อิโร จ น เวชติ ผลสุตฺตฺนุโจ

แต่ปราษฎ์ถูกผัสสะกระทบแล้วข้อมไม่ถ้วน

ปราษฎ์ผู้รู้จบ
สัมผัสสัสต์ตั้งใจ

กษณะกระทบใน
บมิจะนิยมยิน

ราชา มุขิ มนุสฺสานิ นทินิ สาคโร มุขิ

พระราชเป็นประมุขของเหล่ามนุษย์

เหมือนมหาสมุทรเป็นประมุขของแม่น้ำทั้งหลาย

จิมปถมลาคันท์ ๑๐

ขัตติยราช
หมื่นระควร
เหมือนพระสมุทร
เป็นมุขปรา-

เป็นนาคพระประมุขมวล
เคารพอภิบุชา
ใหญ่สุดคณนาตรา
กฎปวงสระนทีธาร

บุญมากขมานาน สงโฆ เว ยชต์ มุขี
 พระสงฆ์เป็นประมุขของเหล่าชนผู้งานบุญชอชอยู่
 สงฆ์ปฏิบัติ กำจัดอวิชฌาน
 เป็นมุขการก ชนมุ่งสุขบุญบวง
 ตีติ วิชชาหิ สมปนโน สนโต ชินปนพุกโว
 ท่านผู้ถึงพร้อมกัวยวิชากร เป็นผู้สงข มีภพใหม่สิ้นแล้ว

มโนรมฉนที่ ๑๐

ชประลพพร้อมพระวิทย์ ตรีพิระปรา-
 กฤษะสงบและชา- ตักพกนัย

สพพ์ รฎจ สขุ เสติ ราชา เจ โหติ ชมมิโก
 ถ้าพระราชาเป็นธรรมิกราช ประชาราษฎรทั้งมวล บ่อมอยู่เป็นสุข
 ฌิพระมหากษัตริย์ สุวัตรวิไล
 ปวรธรรมิ, ไกร พระเกียรติจจร
 พสกราษฎร์ประชา ฌณานิกร
 จะประลสุขบวร สราญนิรันดร์

สุขสส ทาดา เมชาวี สขุ โส อธิคจุณติ
 นักปราชญ์ให้สุข ท่านบ่อมไค้สุข

อุบิฎริตาฉนที่ ๑๑

นักปราชญ์ ทนสุข ชนะปลุกกมลรมย์
 ท่านไค้สุขะสม มนะสันตนิรันดร์กาล

อนุปาทา วิมุจุนติ
 สาธุชนบ่อมหลุดพ้นเพราะไม่ถือมั่น
 คนดีจะวิมุตติ สุวิสุทธสันดาน
 ด้วยเหตุประหาน มนียิดสภาพธรรม์

พ. ศ. ๒๔๗๗

ธรรมานุสสรณ์

ทาลิทุทัย ทุกข์ โลเก
ความเป็นคนน เป็นทุกข์ในโลก

คนจนธนทรัพย์ ก็อะอับวิชาสรรพ
อาชัวะก็พลัน คลทุกกะขุกเข็ญ

โกธโน ทุพพณโน ไหติ
คนชั้โกรธ ช่อมมีผิวพรรณขาว

คนโทสะประทุฐ บมิหยุคแหละฟิงเห็น
ผิวคล้าจะเพ็ญ สิริลักณะควรยล

กุกุโธ อตุณ น ชานาติ
คนโกรธบ่อมไม่รู้ประโยชน์ (หรือเนื้อความ)

อินทรวีเชิรฉันท ๑๑

คนโกรธมิรู้ชัต คุณอรรดประสงคัสรรพ
สิ่งเป็นประโยชน์พลัน จะกระทำมิตำตาม

กุกุโธ ชมุมน ปลุสติ
คนโกรธบ่อมไม่เห็นธรรม

คนโกรธ ฤ เห็นธรรม ผลกรรมพยายาม
ทำดีและเลวทรม ก็มีแจ้งประจักษ์ใจ

ยั กุกุโธ อุปโรเชติ สุกร วิย ทุกุกร
คนโกรธบักกันจ้อไคว ช่อนทำยาก ก็เหมือนทำง่าย

คนโกรธหทัยคิด ผิวบิตอะไรใคร
แสนยากจะยากไย ก็ประคุดสะควกมาน

ทุกข์ สยติ โกรโน
คนไข้โกรธย่อมนอนเย็นทุกข์

คนโกรธประจำใจ	ขณะสัณนาการ
กลุ้มกลัดคนสนาน	ดลทุกข์ระทมทรวง

อโธ อตุถ์ คเหตฺวาน	อนตุถ์ ปฏิปชฺชติ
อนึ่งคนไข้โกรธถือเอาประโยชน์แล้ว	กลัวย่ประพฤติไม่เย็นประโยชน์
คนโกรธประสงคืว่า-	ตณะอรธประโยชน์หวง
กลับกอบอนตัตถ์ปวง	ตะละ ถ้วนวิบัติบร

โกธากิภูโต ปริโส	รณหานี นิคฺจฺนติ
คนถูกโกรธครอขจําแล้ว	ย่อมถึงความเสื่อมทรัพย์
คนโกรธระงำจิตต์	บมิกิตจะอาทร
ธีรานุศาสน์สอน,	ดลเสื่อมสลาบชน

โกรธสมมุทสมมุตุโต อายสุทุกข์ นิคฺจฺนติ
ความเมามั่นทวยความเมามั่นคือโกรธย่อมถึงความไม่มียศ
อุปเพทวิเชิรฉนํ ๐๐

นิเมาและเมาคือ	ถูกระถือประจําณ
จะคลาดประโยชน์ผล	ยศคลาตมิสพบสรพ์

ภาติมิตฺตา สุหฺชฺชา จ	ปรีวฺชฺเชนฺติ โกรนํ
ญาติมิตรและสหายย่อมพลยหักคณไข้โกรธ	
สุหฺชฺชมิตรญาติ	บมิปรารตนาถัน
จะหลกจะหลบพลัน	จรจากพิโรจน์ชน

พ. ศ. ๒๔๗๗

ธรรมานุสรณ์

หนฺติ กุโธ สมาตริ
ลูกโกรธย่อมฆ่ามารดาของคนได้

ฉิบฺตรเหิมโหด มนะโกรธะมีตมน
สมรรถพิฆาตจน ชนนี้ประสูติกาย

โกธชาโต ปราภโว
คนเกิดโกรธขึ้นแล้วเป็นผู้ฉิบหาย

ฉิชนอุบัติโกรธ ละประโยชนะมากมาย
ประกอบกรรมหลาย ลุวินส์ดับดับ

อชฺฌตฺติพลา พาลา
คนพาลมีความเพ่งโทษผู้อื่นเป็นกำลัง

สมุจฺฉินท์ ๐๐

ชนะพาละเพ่ง ทุสะเลงบรรณ
พจะโทษอนน- คอเนกปริยาย

นิชฺฌตฺติพลา ปณฺชิตา
บัณฑิตมีความไม่เพ่งโทษผู้อื่นเป็นกำลัง

ธีรชนมิเพ่ง บมิเลงทุสะหมาย
พจนากิปราย กรหาบรรณ

สพฺเพสฺส สหิโค โหติ สทฺธมฺเม สุปฺปติฏฺฐิโต
ผู้ประคองฐานดีในพระสัทธรรม ย่อมเกือกกลแก่ชนทั้งปวง
นรวิคิมน ณพระธรรมก็จะชวน
อนุกุลสกล ชนจะได้สู่สานดี

อุบลวรรณ

มีน

ภคุดาร นาติมณูณติ

ภรรยาไม่คู่หมั้นภัสสา

อุปชาติฉันท ๑๑

ฝึเมียบสภภาพพร้อม
ไม่หมั้นบด, ราน

และละม่อมละไมมาน
อดิมานะหยาบหยาม

ภคุดุญ ครุโน สหุเพ ปฏิปเตติ ปณูติตา

ภรรยาผู้ผลลาคยอมมนชดอภัสสา และคนควรเคารพทั้งปวง

ภรรยาฉลาดรู้
บดพิยายาม

ปฏิบุชเกรงขาม
ฤติน้อมประชาขง

อุภูชาหิกา อนลสา สงคหิตปริชชนา

ภรรยาเป็นคนหมั่นไม่เกียจคร้าน สงเคราะห์คนข้างเคียง

สุภรรยาหมั่น
เกียจคร้านฉงาน, สง-

และขยันจะปลดปลง-
เคราะห์หะชนนข้างเคียง

ภคุดุ มนาปณูจติ

ภรรยาที่ย่อมประพฤติเป็นที่ย่อใจของภัสสา

ภรรยาจรรตติ
ประพฤติสุภาพเพียง

บมิมิจะโต้เถียง
บิยมิตรภรรตา

สมุภคิ อนรภูษติ

ภรรยาที่ย่อมคอบริกาทรมนภัสสาคามาไว้

ฝึเมียบฉลาดจัก
มีหมั่นแสวงหา

อนรภษทรมนภัสสา-
บมิให้ภษษุณย์

พ. ศ. ๒๔๗๗

ธรรมานุสรณ์

ภคฺติ อนุทวสานุคา

ภรรยาที่คอยคล้ายตามอำนาจแห่งความพอใจของภักดา

เมื่อดีกก็คล้ายตาม
พิภวะเกือกกล

บมียามจะบันปุ่น
บริชนฤเดียตฉันท

สุลวิหิตกมมุนดา

ภรรยาที่เป็นผู้จัดทำารงานก

อนึ่งสุภรรยา
การงานประจงสรรค์

ก็จะมานะผูกพัน
ศุภสัทธิยรรยง

สนุโต สดตติเต รตา

คนทั้งหลาย ยินดีในความเกือกกลสัตว์

คนดี ฤดีใน
ประโยชน์นุกูลสง-

ธรรมาภิบาล
คหะสัตวันพัทธกาล

บุพพาจริยาดี วุจฺจเร

มารดาที่เรียกว่าเป็นบุพพาจารย์ของลูก

โทธฉันท ๑๑

มาตรฐานบิดา
เหตุอุปการ

บุพพาจริยาชาน
อนุศาสนะประถมมา

อาหเนยฺยา จ ปุตฺตานํ

อนึ่งมารดาที่เรียกว่าเป็นผู้ควรของค้ำบับของลูก

บุตรธิดา
เพื่อปฏิบัติ

อภิไศรวะบุชา
คุณมาตุปิตุควรการ

อุบลวรรณ

มีน

หาเปิด อุดม ทุมเมโ
คนมีปัญญาทรามย่อมทำประโยชน์ให้เสื่อม

ชนอวชาต
ย่อมทวีริราน

และประมาทะพหุลญาณ
สุประโยชน์เสื่อมหาย

อนตุถุ ปรีวชเชติ อตุถุ คนุหาติ ปณฺหิโต
บัณฑิตย่อมละเว้นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ถือเอาแต่ประโยชน์
บัณฑิตพลัน ละอนันตอนคตภัย
มุ่งคุณะทาบ ศุภอรรถพิพัฒน์ผล

น สุนทว กาปริเสน กยิรา
ไม่ควรทำความชอบพอกับคนชั่ว

กาลินันท์ ..

คนไม่ควรชอบจิต
ขามโกรธจักล้างผลาญ

สนิทด้วยทุชนพาล
และพาอาตมะมัวหมอง

อสุนโต นิริย ษนฺติ
อสังขมยุยอมไปนรก

ชนผู้ใส่สัตบุรุษ
ชั่วช้าลามกผอง

ประทุษฎฐิจิตตหมายปอง
จะไปตกนรกพลัน

สนฺโต สคฺคปรายนา
สังขมยุมีสวรรค์เป็นที่ไปเบื้องหน้า

ชนผู้เป็นสัตบุรุษ
กอบคุณไพบูลย์บรร-

พิสุทธแล้วกมลสันต์
ลูถึงซึ่งสวรรค์เวียง

โล ปลสตี อตุตทตถ์ ปรดถ์

เขา (คือผู้มีจิตไม่ชุ่มมัว) บ่มเห็นประโยชน์คนประโยชน์ท่าน

ผู้มีมนต์องไส	ประไพจิตตมุงเมียง
ซึ่งอรรถผู้อื่นเพียง	ประโยชน์อาตม์ประดุจกัน

อตุตปปลสโก ไปโส นาย อสุมาก รุจิติ

คนสรรเสริญตัวเองนี้พวกเรายำพอใจ

คนสรรเสริญตัวเขา	แหละเรายำกมลันท์
ด้วยคำที่รำพัน	มิเป็นเช่นประสงค์หมาย

ทูลสโก องคสมปโน

คนถึงพร้อมด้วยองค์คุณหาได้ยาก

คนผู้ไพบูลย์คุณ	อดุลเกียรติกำจาย
หายากล้ำากหลาย	ณโลกนี้และเหลือหา

พาโล อปรีนายโก

คนพาลมีใช้คนหัวหน้า

คนพาลสันดานหยาบ	ประพฤติบาปมีสร้างชา
ใช้หัวหน้าบัญชา	ประชุมชนประกอบการ

กฤษ อปปติภุชณโต ราชา ภูจสส ปฐิโต

พระราชไมก์รวคอบประชาราษฎร์ผู้ไกรธันชาวแฉ่นแคว้นบุชา

ราชาไมก์รวไกรธ	พิโรธแก่ประชาพาล
ราษฎรรักภักดีภูบาล	บุชิตน้อมประนอมคุณ

กาลาคตญ น หาเปติ อตุถิ

สาธุชนย่อมยังประโยชน์อันมาถึงตามกาล ไม่ให้เสื่อม

คนดีมีจิตต์รัก
มาถึงซึ่งกาลหนุน

พิทักษ์เอื้อประโยชน์สุนทร
มิให้เสื่อมสลายลาญ

ชีโร โภเค อธิคมม สงฺคณฺหาติ จ ณาตเก

ปราชญ์ให้โลกทรพย์แล้ว ย่อมสงเคราะห์ที่หมู่ญาติ

ปราชญ์พูนโลกทรพย์แล้ว
เกื้อกูลญาติมิตรมาน

ก็แนแนวมลบาน
ลูสุสานต์นั้न्द्र

น ปาปชนสฺสเลวี อจฺจนตํ สุขเมชติ

คนไม่สั่งเสียบาปชน ย่อมได้สุขเหลือถัน

ชาตุมมิตตานํ ๐๐

คนไม่คบหา
ย่อมสบสุขสานต์

ชนะลามกะสันตาน
อดิเรกเหลือจะบรรยาย

น สาธุ พลฺวา พาโล

คนพาลมีกำลังไม่สำเร็จประโยชน์

คนพาลแม้มี
ไม่สำเร็จกลาย

พละก็ยโยประโยชน์หมาย
ลูนตักโทษและโทษผล

ชีโร จ พลฺวา สาธุ

ส่วนปราชญ์มีกำลังสำเร็จประโยชน์

ปราชญ์มีกำลัง
ทั้งผลผองชน

ก็จะยังคุณประโยชน์ตน
ลูประสิทธิ์ดุจจำนง

พ. ศ. ๒๔๗๓

ธรรมานุสสรณ์

อุกนิพนมคฤ์ วรติ อุตฺตโน จ ปรสฺส จ

บัณฑิตย๋อมประพฤติประโยชน์แก่งสองฝ่ายคือทั้งคนทั้งคนอื่น

บัณฑิตกอบกรรม

เพราะประสงค้นำประโยชน์ย่ง

แก่อาศม้อกม่ง

บรรชนได้ประโยชน์สม

คณั วา ปรีหาเร ชีโร เอโก วาบี ปรีพฺพเช

ปราชญ์ทั้งบริหารหมู่ หรือแม้อยู่คนเดียว พึงเว้นโทษหมก

นักปราชญ์เปรี้องญาณ

บริหารหมู่จะชุกรม

ชนชอบอารมณั

ผิสถิตเดียวฤเกือบพาล

อุปปายี สมนฺตา พหุเก ชินฺนติ

คนค้แม่มั่นอย กัชะระคนมากไ้

คนค้มีน้อย

บมิต้อยวิทยาการ

สามารถชัยชาญ

พหุชนได้สะดวงคาย

ทุพฺภี กโรติ ทุมฺเมโช

คนมีปัญญาทราม ย่อมทำความประทุษร้าย

คนปัญญาทราม

จะกระทำความประทุษรู้หมาย

ชีวิตว่างกาย

ชนะให้ถึงประไลถาญ

สาธุ โข ปณฺชติโต นาม

ชนชอว่านักปราชญ์ทำประโยชน์ให้สำเร้งไ้แก่งเร้ง

ธรรมดานักปราชญ์

แหละจะสามารถกระทำการ

กอบกิจวิถการ

ลูประโยชน์แน่มิแปรผัน

อุบลวรรณ

มีน

จากมนพระเทย

ฟังเพิ่มพูนความสละ (สั่งเขียนข้าศึกแก่จริง)

สุรสติวิจิตร ๑๑

ฟังท่นเพิ่มพูน
จากอริกล้ากลาย

สละมนะศูนย์หาย
กมลประพฤติธรรม

สนธิเมว สิกเขย
ฟังศึกษาความสงข

ควรจะประกอบการ
สิกขะงับพลัน

ศกคุณสารสันดี
ลู่สุขสราญหลาย

อุปโตโต โน จ อุลลเป
เมื่อยังไม่ถึงอย่าเพิ่งพอกอวก

กิจธุระใดยัง
อย่าอภิปราชขาย

บมิประลุดังหมาย
เพราะจะตลอายุใจ

ทูลลภา ขณสมุปติ
ความถึงพร้อมแห่งชนะทาไคยาก

ความประลุปพร้อมสรรพ
ขาดบมิมีใน

สุกขณะดับไว
ทุรชนะทั้งผอง

สพพณจ ปฐวี ทชชา นาคคณญุมภิราชเย
หากจะให้สมขัตในแผ่นดินทั้งปวง ก็ยังคนออกทัญญูไต่ยันทมิได้

โรธทธาณันท์ ๑๑

หากจะให้สรรพพัสดุ
อภักตัญญูฤดี

ณบัถพี
จะได้ไฉน

พ. ศ. ๒๔๗๗

บรรณานุกรม

นตฺธิ อการิย์ ปาปํ มุสาวาทิสฺส ชนฺตฺโน
ขยํที่คนมกัพฺพกุสา ะไม่พึงทำข้อมไม่มี
ชนมฺสาปกตฺวาท มโอาจวิชัย
บาปกรรมจะระไว ระวังกระทำ

ตํ คณฺเห ยทปณฺณกํ
สิ่งใดไม่มีทางผิด พึงถือไว้ข้างสิ่งนั้น
สิ่งอะไรมิวิปริต ประคินฐกรรม
ควรจะถือมนะประจำ มิเว้นมิวาย

ยถา ปจฺจุยํ ปวตฺตณฺติ
สิ่งที่ย่ำยัยแก่งขันข้อมเย็นไปตามขั้ยัย
เหตุเพราะปัจจัยจริง และปรุ้งขยาย
สรรพพัสดุแหละหลายๆ ก็เกิดก็ชา
ปุตฺตํ วิย ราชานํ ปชํ รกฺขณฺตุ สทฺพทา
พระราชาทรงหลาย ะรักษายประชาราษฎรให้เป็นราชกัษราชขุดทุกเมื่อไป
ราชพิทักษ์บริบาล พิจารณ์ประชา
ราวกะโอรสขัยา ภิรมย์นรินทร์

มหาปริสฺสทาวสฺส ลกฺขณํ กรุณาสฺโ
อชฺฌาสยักททนไม่ไ้ไ้เพราะกรุณาเป็นลักษณะของมหาบุรุษ
อชฺชสาขมิตฺท กมลละหั่น
ด้วยกรุณมนะหมั่น- ตะผู้พิเศษ

น สียา โลกวทุมนโน
อย่าเป็นคนรกโลก

สวาคตัจฉน์ ๑๑

อย่าประพฤติประทุษโทษ
โลกฤไผ่ทุชนพาล

หฤโหดหาญ
ก็เพราะไร้ผล

นคฺติ โลเก รโห นาม
ชื่อว่าที่ลัษ ย่อมไม่มีในโลก

ที่รหฺสยบมี
กิจฝิบัดดุวิตตล-

ณวิธีกถ
ะขจรจาย

น สนฺติ กามา มนุเชสุ นิจฺจา
กามารมณในมนุชยทั้งหลาย ที่ระเที่ยงมีได้มี

กามคุณะณมนุชย์
เหตุอนิจนียะทะกลาย

แหละจะสุดหมาย
ก็จะแปรไป

อภิญฺจนํ นานํ ตปนฺติ ทุกฺขา
ทุกข์ย่อมไม่คดถึงคนไม่มกัจว

ทุกขมถึงนิกรชน
เลิกละกิจจรุระไกล

นิรมลใจ
บมิกังวล

เอตํ ภยํ มรณํ เปกฺขมาโน
โลกามิสฺ ปชฺเห สนฺติเปกฺโข

เมื่อผู้เพ่งภัยในความตายนั้น

ควรเพ่งธรรมธาตุเป็นทระงับละอาฆิในโลกเสีย

ภทฺทิตัจฉน์ ๑๑

มรณภยผิเพ่ง
ปชพนมละดับ

ก็เลงระงับ
กระหายสกล

พ. ศ. ๒๔๗๗

วรรณานุสรณ์

อุทุมมาเจว ทลิตุทา จ สพเพ มจจุปรายนา

ทั้งคนมีทั้งคนยากจน ล้วนมีความตายเป็นเบื้องต้น

นรชนธนอ้าใจ

พิพัฒน์ผล

นรชนธนจวน

ก็ล้วนมลาย

นิหิตติ ดลุตส ยโส กาพปุกเขว จนุทิมา

ยศของคนดั่งดอกคัส ย่อมเสื่อมลงเหมือนพระจันทร์ในข้างแรม

ชนะอกคิละเมิด

จะเกิดสลาย

บศวยตุจฉาย

ศศินแรม

อิติ วิสสุฏฐกมฺมุนฺเด อคฺคา อจฺเจนฺติ มาณเว

ประโยชน์ทั้งหลายย่อมล่วงเลยมาณผู้ทั้งการงานเสียทั้งนั้น

ทหฺรชนะประมาท

มีมาตมิแนม

สละมละฐระแกม

ประโยชน์ละลาย

วิมลวรรณ

สำนักงาน ๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิธ ถนนเพ็ญนคร พระนคร

หลวงสรรพากร บรณการ

ห้างหุ้นส่วนไทยเชม เป็นเจ้าของ

นายทองทศ ไวทยานนท์ ผู้พิมพ์โฆษณา

พิมพ์โรงพิมพ์ไทยเชม หน้าวัดราชบพิธ ๑๓/๑/๗๘

